

**UCHWAŁA NR XXXVIII/168/2021
RADY MIEJSKIEJ W ZAWIDOWIE**

z dnia 27 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na
lata 2021-2027.**

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369) Rada Miejska w Zawidowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Zawidów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zawidowie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Rafał Ryż

Załącznik do uchwały Nr XXXVIII/168/2021

Rady Miejskiej w Zawidowie

z dnia 27 kwietnia 2021 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ZAWIDÓW NA LATA 2021-2027

OFICyna PROFILAKTYCZNA

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	5
1.	METODOLOGIA OPRACOWYWANIA STRATEGII	7
2.	PODSTAWY PRAWNE	10
3.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	15
3.1.	<i>DOKUMENTY EUROPEJSKIE</i>	15
3.2.	<i>DOKUMENTY KRAJOWE</i>	16
3.3.	<i>DOKUMENTY REGIONALNE</i>	18
II.	CHARAKTERYSTYKA GMINY ZAWIDÓW	19
1.	POŁOŻENIE	19
2.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	20
3.	KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY	24
	<i>SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE</i>	24
	<i>RYNEK PRACY</i>	28
	<i>WYCHOWANIE I EDUKACJA</i>	29
4.	GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA.....	33
5.	KULTURA, SPORT I REKREACJA.....	35
6.	OPIEKA ZDROWOTNA.....	38
7.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	38
8.	POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	39
	<i>WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI</i>	39
	<i>POMOC SPOŁECZNA</i>	42
	<i>ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</i>	50
III.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ.....	51
	<i>WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ</i>	51
	<i>WSPARCIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH</i>	58
	<i>ZDROWIE PSYCHICZNE</i>	61
	<i>PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH</i>	62
	<i>PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE</i>	74

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

<i>AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW</i>	80
<i>PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU</i>	84
<i>WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA</i>	89
<i>PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI</i>	95
<i>REWITALIZACJA SPOŁECZNA</i>	96
<i>ANALIZA SWOT</i>	98
IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	102
<i>MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH</i>	103
<i>CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE</i>	104
<i>RAMY FINANSOWE STRATEGII</i>	136
<i>SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII</i>	138
<i>SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII</i>	140
<i>KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII</i>	141
<i>MONITORING I EWALUACJA</i>	142
V. WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	144
VI. BIBLIOGRAFIA.....	145
VII. SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL.....	146
1. SPIS RYSUNKÓW.....	146
2. SPIS TABEL.....	146
3. SPIS WYKRESÓW.....	148

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wykaz skrótów:

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KBPN – Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

NGO – (ang. non-government organization) – organizacja pozarządowa

OK – Ośrodek Kultury

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

POZ – Podstawowa Opieka Zdrowotna

PP – Posterunek Policji

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

UM – Urząd Miejski

ZI - Zespół Interdyscyplinarny

I. WPROWADZENIE

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów ekonomii społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027² jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych. W celu zwiększenia skuteczności, konieczne jest systematyczne śledzenie zjawisk i problemów społecznych, które są przedmiotem Strategii.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach.

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, w działalności lokalnej polityki społecznej potrzebne jest strategiczne podejście. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowania jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy. Strategia stanowi zatem ważny instrument zarządzania, dzięki której możliwe jest rozpoznanie i wdrażanie przedsięwzięć o charakterze społecznym oraz integracja różnych środowisk lokalnych w ramach wspólnie zaplanowanych i skoordynowanych działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową zawierającą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, system wdrażania, monitoring, ewaluację i zakładane rezultaty. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób niepełnosprawnych,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- problem przestępczości,
- rewitalizację społeczną.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie

problemów społecznych. Pozwoli to na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

1. METODOLOGIA OPRACOWYWANIA STRATEGII

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Wskazane w nich cele, zarówno główne jak i szczegółowe, mają za zadanie przybliżyć Gminę do osiągnięcia wskazanego przez lokalne władze i mieszkańców pożądanego obrazu Gminy w przyszłości. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat. Jest to podejście zgodne z założeniami strategicznego planowania i zarządzania w administracji publicznej. W naukach o zarządzaniu wyróżnia się trzy główne poziomy planowania:

- planowanie strategiczne (długofalowe), w ramach którego określone zostają priorytetowe kierunki działań Gminy, cele i zasoby umożliwiające ich osiągnięcie;
- planowanie taktyczne (średniookresowe), czyli programy wskazujące zadania niezbędne do osiągnięcia celów głównych;
- planowanie operacyjne (krótkookresowe), które obejmuje jednorazowe lub cykliczne projekty i zadania pozwalające na realizację poszczególnych, mniej złożonych elementów planów taktycznych³.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

³ R. W. Gryffin (2004), Podstawy zarządzania organizacjami, Warszawa: PWN., s. 224-225.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy oraz kierunki działań skierowanych na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy i wsparcie mieszkańców w zaspokajaniu ich potrzeb, mają szczególne znaczenie dla opracowywania i wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Spójna wizja Gminy w przyszłości pozwala podmiotom realizującym zadania z zakresu polityki społecznej na wprowadzanie kompleksowych i adekwatnych do potrzeb mieszkańców działań.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy Gminy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, czy Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi oraz Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Uwzględnienie ich oraz merytoryczna spójność dokumentów umożliwia pełne wykorzystanie potencjału Gminy w poszczególnych aspektach lokalnej polityki społecznej. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemów i głównych potrzeb jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych, trendów społecznych oraz wnioski z przeprowadzonej na terenie Gminy Diagnozy Problemów Społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej, które wpływa na jej rozwój i wykorzystanie dostępnych zasobów. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy jest Analiza SWOT, wskazująca na jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów wskazanych w niej, natomiast Misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Wskazanie najdotkliwszych trudności mieszkańców i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest narzędziem służącym instytucjom samorządowym i NGO odpowiednie wspieranie oraz wzmacnianie potencjału lokalnej społeczności. Z tego powodu proces jej tworzenia i wdrażania nie może pomijać udziału osób szczególnie nią zainteresowanych, czyli mieszkańców. Włączenie lokalnej społeczności w procesy decyzyjne i kreowanie działań nazywa się partycypacją społeczną, a jej najczęściej spotykanymi formami są konsultacje społeczne, warsztaty strategiczne z lokalną społecznością, badania diagnozujące zagrożenia lokalne oraz potrzeby mieszkańców w obszarach ujętych w dokumencie. Uspołecznienie Strategii i powierzenie części odpowiedzialności za jej charakter mieszkańcom daje możliwość zaplanowania działań adekwatnych do rzeczywistych oczekiwań społeczności lokalnej oraz stwarza warunki do pełniejszego wykorzystania jej potencjału.

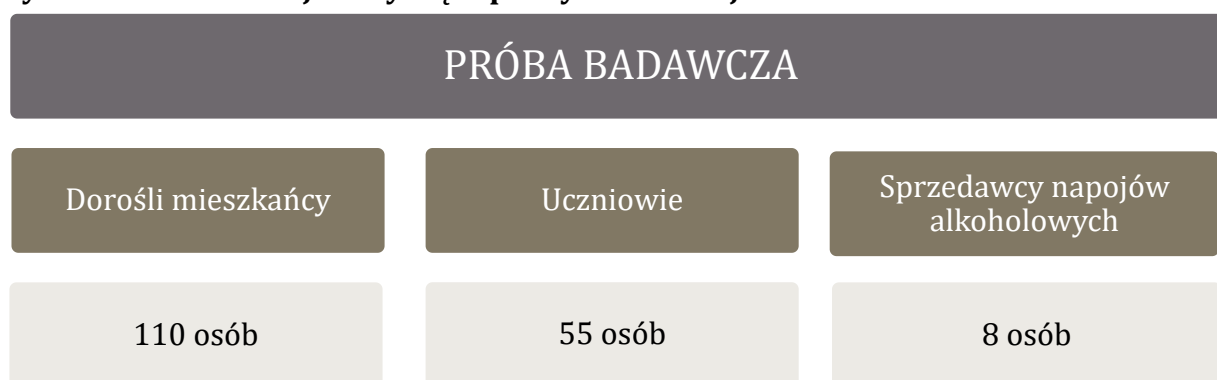
Przed przystąpieniem do opracowania Strategii, wśród mieszkańców Gminy Zawidów przeprowadzone zostały badania, mające na celu: zidentyfikowanie problemów społecznych występujących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy, zidentyfikowanie przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe, określenie skali oraz zakresu występujących problemów społecznych, pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

złagodzenie jej skutków. Zakres prac badawczych odnosił się do następujących problemów społecznych: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, przemoc w rodzinie, przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc. Zbadaniu poddane zostały również kwestie związane ze wspieraniem rodziny oraz problemami osób starszych i niepełnosprawnych.

Badania zostały przeprowadzone w na przełomie listopada i grudnia 2020 roku i wzięły w nich udział łącznie 173 osoby. Poniżej przedstawiona została szczegółowa struktura próby badawczej.

Rysunek 1. Informacje dotyczące próby badawczej

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku*

2. PODSTAWY PRAWNE

Opracowanie całościowej, spójnej i wieloletniej koncepcji rozwiązywania problemów społecznych danej gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Podstawą jurejdczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 920) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1, który w powiązaniu z art. 16 b., ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm), stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy *opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka* – dla gminy, natomiast dla powiatu *opracowanie i realizacja Powiatowej Strategii*

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami⁴.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Wśród najistotniejszych ustaw kompetencyjnych, nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki, należy wyszczególnić m.in.:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(Dz.U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11.),
3. ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 54 z późn. zm.),
4. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

⁴ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),

6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),

7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),

8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 41),

2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050),

3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 295 z późn. zm.),

4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych

(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159),

2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 z późn. zm.),

3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4),

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
5. ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2085),
6. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali
mieszkalnych na wynajem mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla
osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11 z późn.zm),
7. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów,
mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 11),
9. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 423)
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu
Ubezpieczeń Społecznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291 z późn. zm.),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej
finansowanych ze środków publicznych
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 97 z późn. zm.),
12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie
ustanowienia wieloletniego programu rządowego programu "Posiłek
w szkole i w domu" na lata 2019–2023,
13. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie
szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”
(Dz. U. z 2018 r. poz. 1061).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 38*),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(*Dz. U. z 2021 r. poz. 305*),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(*Dz. U. z 2021 r. poz. 217*).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
(*t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159*),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji
(*t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1472*),
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
(*Dz. U. z 2020 r. poz. 322 z późn. zm.*).

3. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie Unii Europejskiej, Kraju, na poziomie Regionalnym oraz Lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

3.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE

„Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” jest kluczowym dokumentem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej. Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

W ramach trzech priorytetów tematycznych przygotowano siedem projektów przewodnich:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa⁵.

3.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)**, która jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio – i długofalowej polityki gospodarczej. Stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Strategia określa podstawowe uwarunkowanie, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym

⁵ Europa 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

w perspektywie roku 2020 i 2030. Dokument przedstawia nowy model rozwoju- rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony.

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030**, która jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Polityka regionalna w perspektywie do 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych terytoriów, a w szczególności wspomaga rozwój tych obszarów, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. KSRR proponuje rozwiązania służące operacjonalizacji celów polityki regionalnej, a wraz z usprawnieniem mechanizmów i narzędzi koordynacji interwencji publicznej, szczególną wagę w systemie realizacji poświęca projektom strategicznym.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁶. W Strategii wyznaczono 5 celów szczegółowych:
 1. Wzrost zatrudnienia.
 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych.
 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.
 5. Podniesienie kwalifikacji i kompetencji obywateli.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowi kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Realizacja celu odbywa się w 3 obszarach:
 1. Współdziałanie – społeczeństwo obywatelskie,
 2. Kultura – tożsamość i postawy obywatelskie,
 3. Kreatywność – potencjał kulturowy i kreatywny.

3.3. DOKUMENTY REGIONALNE

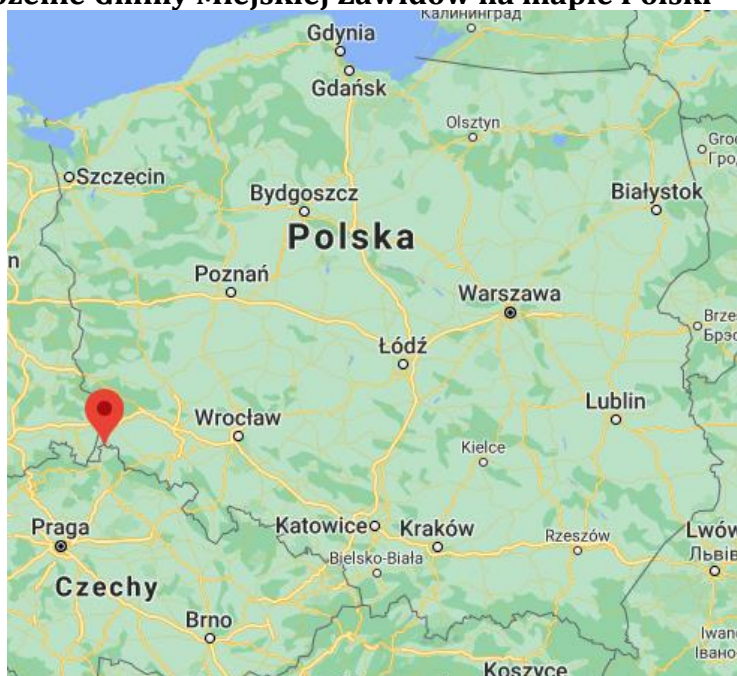
Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów jest: Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 wraz z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego na lata 2021-2027.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY ZAWIDÓW

1. POŁOŻENIE

Gmina Zawidów to gmina miejska zlokalizowana w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie zgorzeleckim, na pograniczu Czech i Niemiec. Siedzibą administracyjną omawianej Gminy jest miasto Zawidów, które graniczy z obszarem Gminy Sulików oraz Gminą Zgorzelec, natomiast od południa przylega do niego odcinek granicy państwowej z Republiką Czeską.

Rysunek 2. Położenie Gminy Miejskiej Zawidów na mapie Polski

Źródło: <https://www.google.com/maps/>

Gmina Miejska Zawidów położona jest na Pogórzu Izerskim, we wschodniej części Obniżenia Zawidowskiego, a miasto leży na wysokości 210-265 m n.p.m, przez jego obszar przebiega droga wojewódzka nr 355. Zlokalizowane jest około 26 km od Lubania, o około 15 km od siedziby powiatu – Zgorzelca, a także o 20 km od niemieckiego miasta Görlitz.

Gmina Miejska Zawidów obejmuje powierzchnię 6,07 km², co stanowi zaledwie 0,72% powierzchni powiatu zgorzeleckiego i pod względem obszaru jest to najmniejsza jego Gmina. Według danych z 2002 roku 68% jej powierzchni zajmują użytki rolne, natomiast 5% - użytki leśne. Poniżej przedstawione zostało położenie Gminy Miasta Zawidów na mapie powiatu zgorzeleckiego.

Rysunek 3. Położenie Gminy Miejskiej Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego

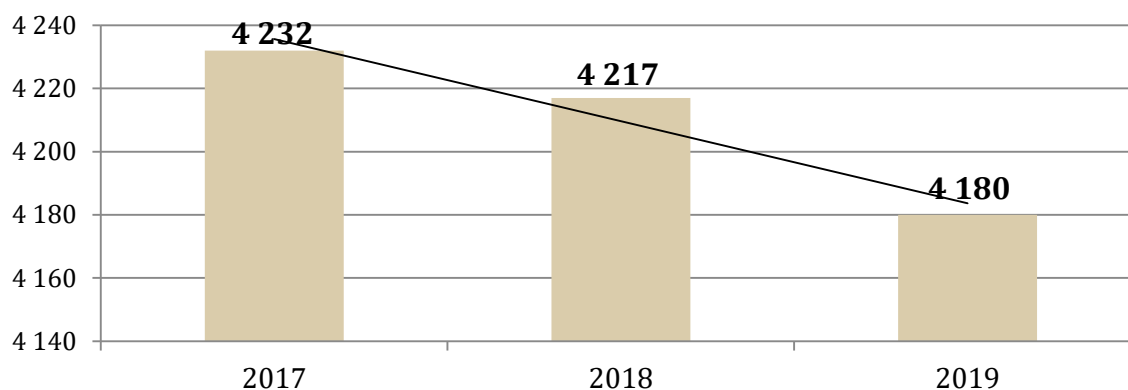
Źródło: <https://www.wikipedia.org/>

2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Miejską Zawidów zamieszkuje 4 180 osób (stan na 31.12.2019 roku). W stosunku do roku 2017, dostrzegalny jest trend spadkowy dotyczący liczby mieszkańców, jednak owa wartość spadkowa kształtuje się na poziomie zaledwie 1%. Liczba mieszkańców Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 została przedstawiona na wykresie nr 1.

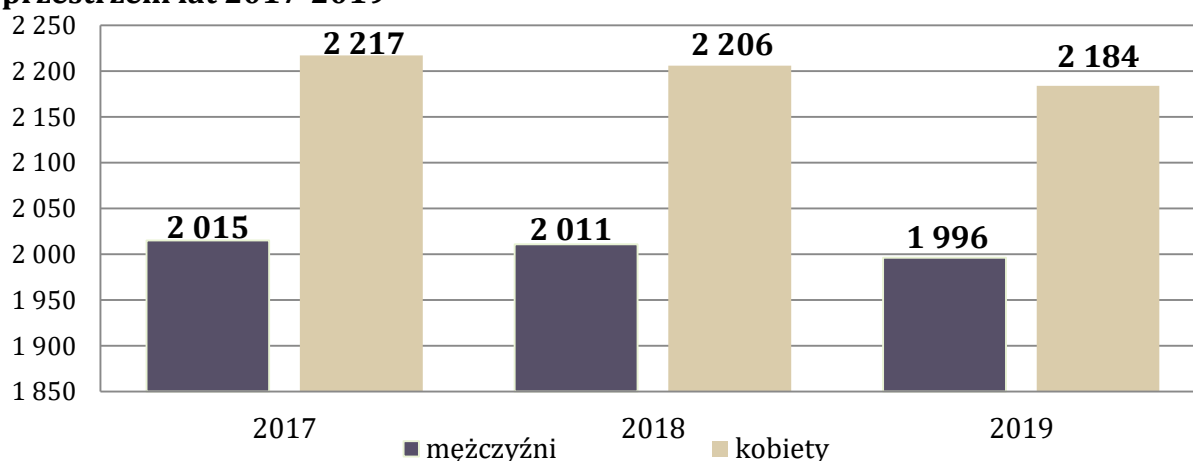
Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących Gminę Zawidów jest mniejsza niż liczba kobiet, które stanowią 52% ogólnej liczby ludności (2 184 kobiety), natomiast mężczyźni 48% (1 996 mężczyzn). Współczynnik feminizacji w Gminie wynosi 109, co oznacza, że na każdym 100 mężczyzn przypada 109 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Miejską Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

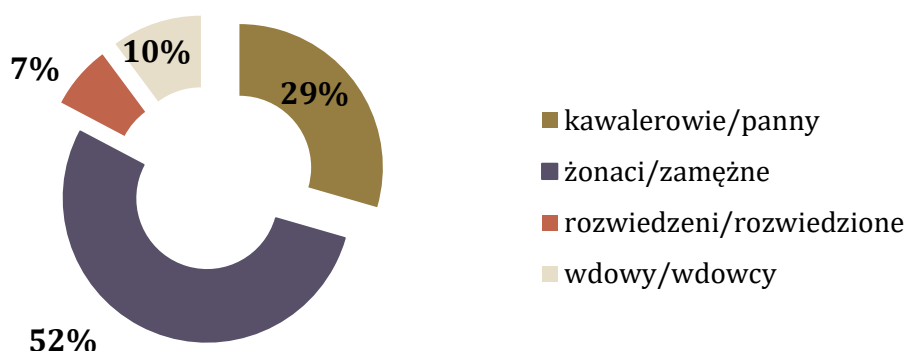
Mieszkańcy Gminy zawarli w 2019 roku 83 małżeństwa. Oznacza to, że na 1000 mieszkańców zostały zawarte 3,4 małżeństwa, co stanowi znacznie mniejszą wartość od występującej na terenie całej Polski, gdzie w omawianym roku wynosiła 4,8. W stosunku do 2017 roku możemy zauważyć spadek liczby zawieranych małżeństw na 1000 ludności.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Stan cywilny mieszkańców Gminy według danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku przedstawia się następująco:

- 29% mieszkańców jest stanu wolnego,
- 52% mieszkańców żyje w małżeństwie,
- 7% mieszkańców jest po rozwodzie,
- 10% to wdowy/wdowcy.

Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Należy zaznaczyć, iż powyższe dane nie odzwierciedlają obecnego stanu cywilnego mieszkańców Gminy, gdyż ostatnie oficjalne dane pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku.

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w Gminie Miejskiej Zawidów ujemny i wynosi -24 (stan na koniec 2019 roku), co odpowiada przyrostowi naturalnemu -5,74 na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniejsza wartość w porównaniu do wartości w całej Polsce, gdzie wynosi -0,9. Na przestrzeni lat 2017-2019 przyrost naturalny w Gminie przyjmował wartości ujemne. Najmniejszy odnotowany został w 2019 roku kiedy wynosił -24, natomiast największy w 2017 roku, gdy jego wartość kształtowała się na poziomie -10.

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
urodzenia żywe	251	270	241
zgony	267	282	285
przyrost naturalny	-10	-23	-24

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Struktura ludności w Gminie Miejskiej Zawidów według ekonomicznych grup wieku w roku 2019 przedstawia się następująco:

- 15,9% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym – do 14 roku życia;
- 62% mieszkańców Gminy jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 15-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 15-64;
- 22,2% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela przedstawia ekonomiczne grupy wieku w Gminie. Na przestrzeni lat 2017-2019 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Odsetek osób w wieku produkcyjnym spada, z kolei udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym ulegał wahaniom.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2019 (w procentach)

wyszczególnienie	2017	2018	2019
wiek przedprodukcyjny	15,9	16,1	15,9
wiek produkcyjny	63,8	62,8	62,0
wiek poprodukcyjny	20,3	21,1	22,2

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych. W 2019 roku zarejestrowano 42 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 78 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych było ujemne i wynosiło -36. W tym samym roku odnotowano także 10 zameldowań z zagranicy, natomiast żadnych wymeldowań za granicę, co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 10. Na przestrzeni analizowanych lat saldo migracji wewnętrznych kształtowało się naprzemiennie na ujemnym i dodatnim poziomie, a saldo migracji zagranicznych było zawsze dodatnie.

Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Gminie Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
saldo migracji wewnętrznych	-14	8	-36
saldo migracji zagranicznych	3	5	10

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY

SYTUACJA GOSPODARCZA I FINANSE PUBLICZNE

Zawidów jest Gminą przemysłową, a na jej terenie znajdują się przedsiębiorstwa o charakterze produkcyjnym, usługowym oraz handlowym. Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Gminie na koniec 2019 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 283 podmioty gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – było ich 210. Podobnie sytuacja wyglądała w 2018 roku kiedy to osób fizycznych prowadzących własną działalność było 197, natomiast wszystkich podmiotów prowadzących działalność – 273. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie Miejskiej Zawidów ulegała wzrostowi.

Strukturę działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Gminy zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym, prezentuje tabela nr 5.

Tabela 5. Struktura działalności gospodarczej według sektorów na terenie Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019

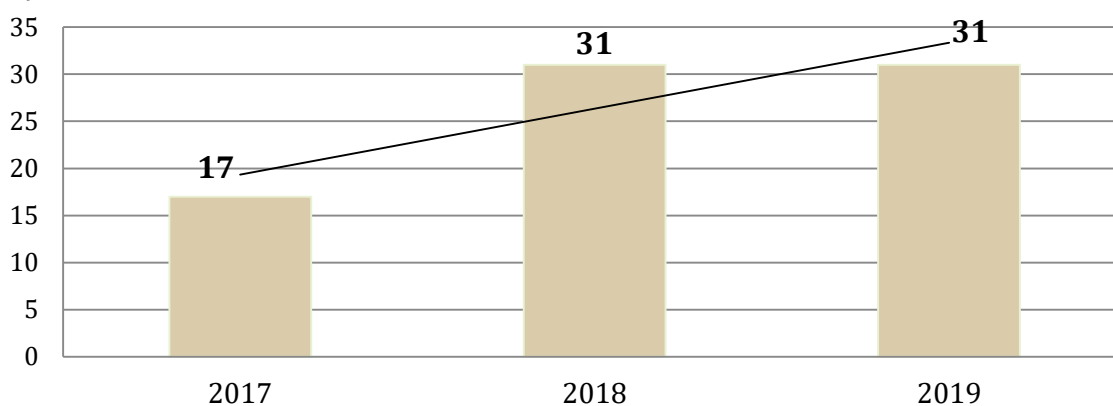
Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Podmioty gospodarki narodowej			
Ogółem	263	273	283
Sektor publiczny			
Ogółem	8	8	8
Sektor prywatny			
Ogółem	253	260	270
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	191	197	210
Spółki handlowe	22	21	23
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6	4	4
Spółdzielnie	3	2	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	7	8	8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W 2019 roku zarejestrowanych zostało 31 podmiotów gospodarki narodowej, a więc tyle samo w stosunku do 2018 roku, natomiast w porównaniu do roku 2017 roku więcej o 14. Dane w tym zakresie na przestrzeni lat 2017-2019 zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa ilość podmiotów gospodarczych działających w Gminie Miejskiej Zawidów według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników - jest ich 272 (stan na koniec 2019 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 9. Działalność prowadzi także 1 średnie przedsiębiorstwo zatrudniających 50-249 pracowników oraz 1 duże przedsiębiorstwo zatrudniające 250-999 pracowników.

Rysunek 4. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Miejskiej Zawidów według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Dochodami Gminy są w szczególności:

- dochody własne (w rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych),
- subwencja ogólna;
- dotacje celowe z budżetu państwa.

Dochodami Gminy mogą być również:

- środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi;
- środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- inne środki określone w odrębnych przepisach.

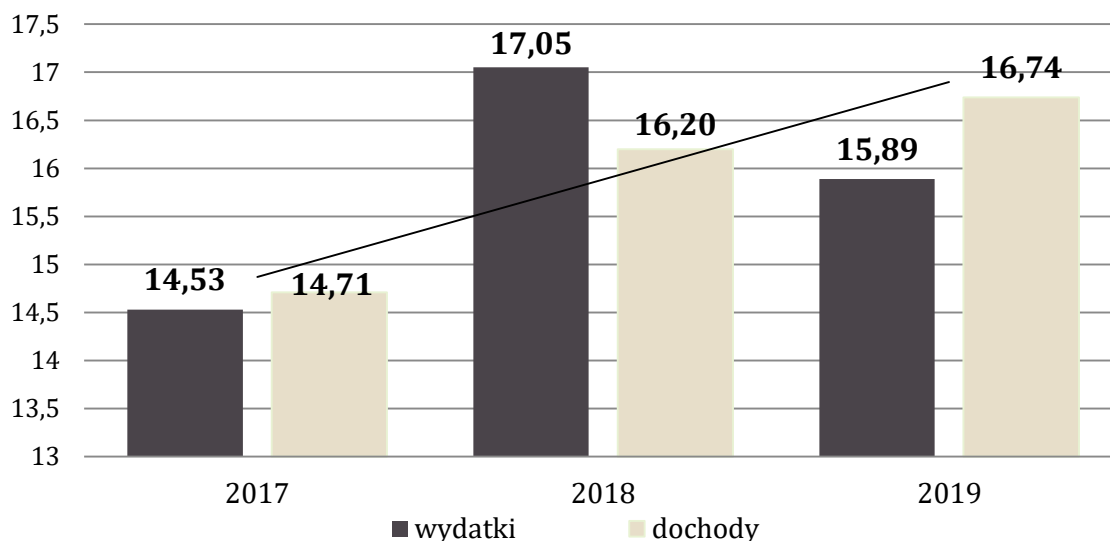
Wydatki Gminy przeznaczone są na realizację zadań określonych w przepisach, a w szczególności na:

- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3.

Struktura dochodów Gminy na przestrzeni lat 2017-2019 wykazuje tendencję wzrostową - od 2017 roku nastąpił wzrost zarówno dochodów jak i wydatków Gminy. Jednocześnie możemy zauważyć, że jej dochody na przestrzeni ostatnich lat przewyższały wydatki, wyjątek stanowi 2018 rok, kiedy to wydatki Gminy Miejskiej Zawidów osiągnęły większą wartość niż dochody. Należy zaznaczyć, że zarówno wydatki jak i dochody w omawianych latach ulegały wahaniom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

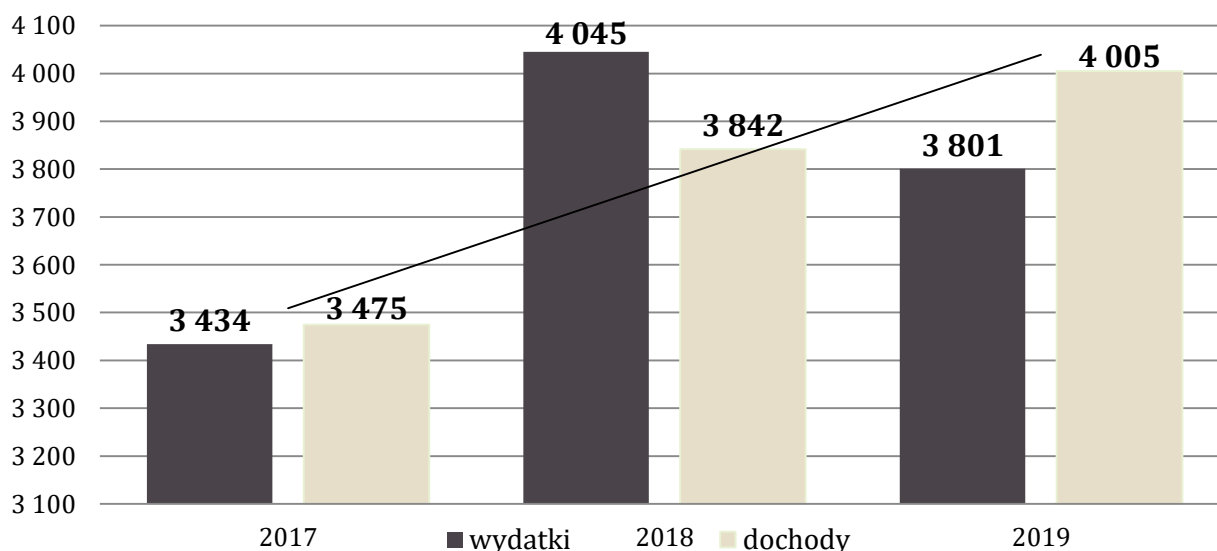
Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Dochody Gminy w 2019 roku, w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 4 005 złotych. Wydatki Gminy w przedmiotowym roku, kształtowały się na nieco niższym poziomie – 3 801 złotych. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił wzrost zarówno dochodów, jak i wydatków Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca, które jednocześnie ulegały wahaniom.

Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

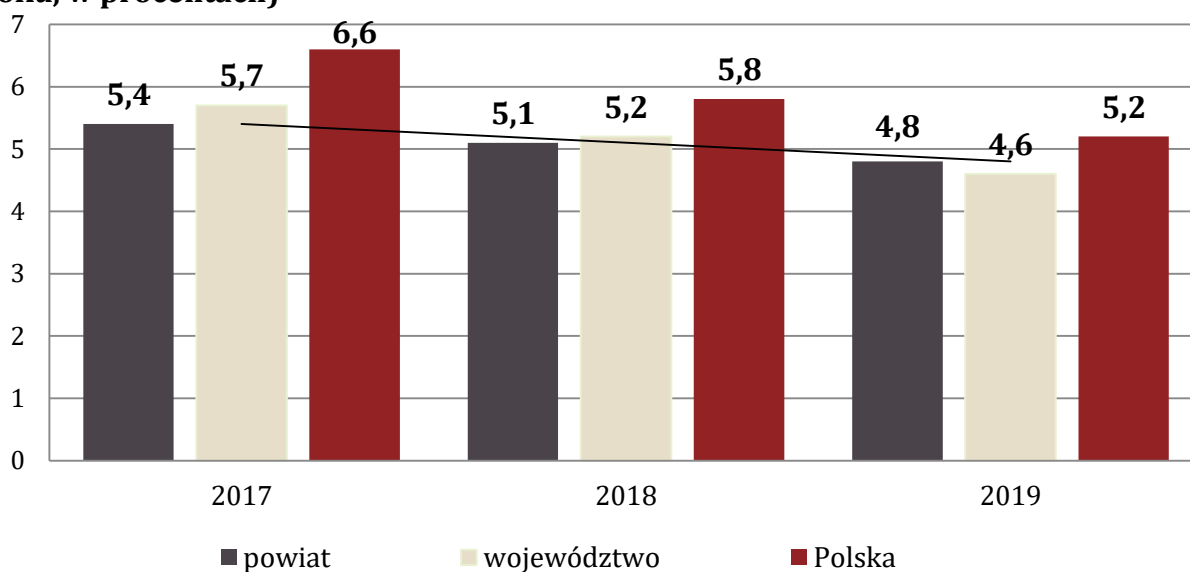
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

RYNEK PRACY

Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, przedstawiona została więc stopa bezrobocia w powiecie zgorzeleckim. W 2019 roku wynosiła ona 4,8%, a więc była nieco wyższa niż stopa bezrobocia rejestrowana w województwie dolnośląskim (4,8%), a jednocześnie niższa w porównaniu do całej Polski, której wartość wynosiła 5,2%. Od 2017 roku stopa bezrobocia w powiecie zgorzeleckim uległa zmniejszeniu, podobnie jak ma to miejsce w województwie oraz w całym kraju. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje wykres nr 7.

Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie zgorzeleckim na przestrzeni lat 2017-2019 w porównaniu do województwa dolnośląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

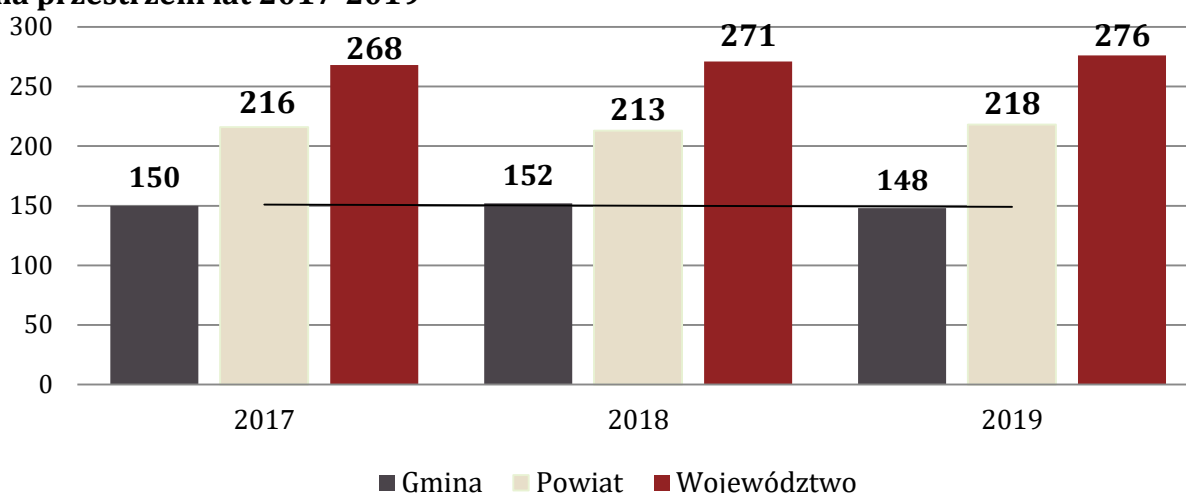

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2019 roku, w Gminie Zawidów na 1000 mieszkańców pracowało 148 osób⁷. Wszystkich pracujących w przedmiotowym roku było 619. Analizując tą kwestię z podziałem na płeć możemy zauważyć, że odsetek pracujących kobiet jest większy od odsetka mężczyzn o 8 pp. Kobiety stanowiły bowiem 54% wszystkich pracujących (332 osoby), natomiast mężczyźni 46% (287 osób).

Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku struktura wykształcenia mieszkańców Gminy przedstawia się następująco:

- 12% ludności posiada wykształcenie wyższe,
- 2,3% wykształcenie policealne,
- 9,6% średnie ogólnokształcące,
- 21,1% średnie zawodowe,
- 25,5% zasadnicze zawodowe,
- 5,4% gimnazjalne,
- 22,6% podstawowe ukończone,
- 1,5% zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

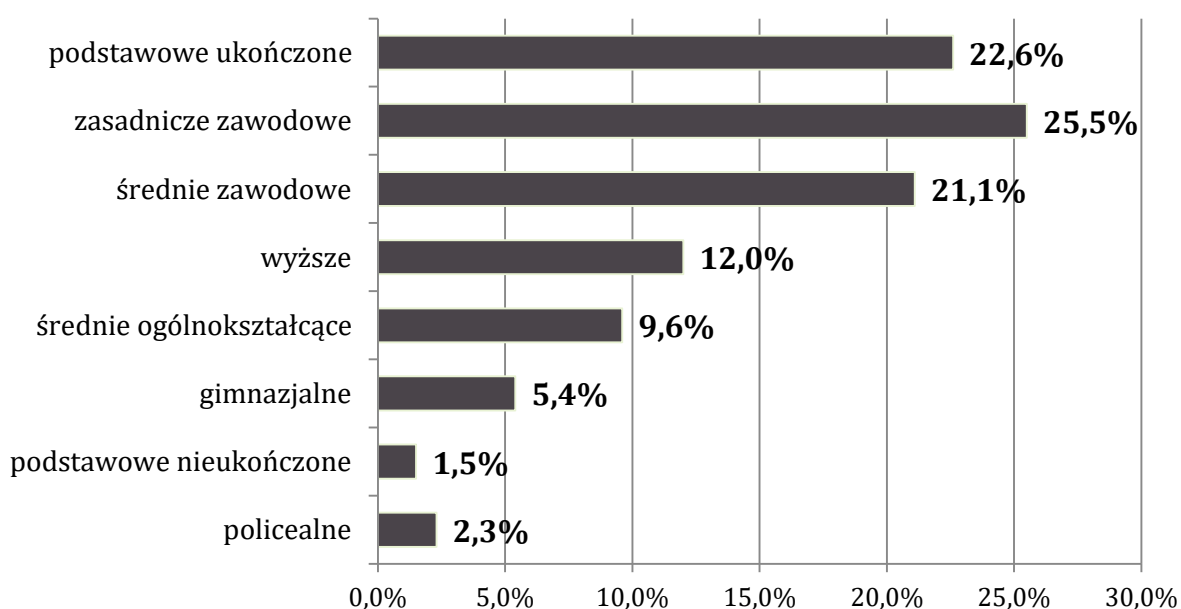
⁷ Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, wg faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W porównaniu do całego województwa dolnośląskiego, mieszkańcy Zawidowa mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Gminie największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (24,6%) oraz zasadnicze zawodowe (19,8%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (31,6%) oraz średnie zawodowe (22,7%).

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż niniejsze dane nie odzwierciedlają aktualnego poziomu wykształcenia mieszkańców – należy przyjąć, że obecnie osób z wykształceniem wyższym jest więcej – tak jak ma to miejsce w całej Polsce.

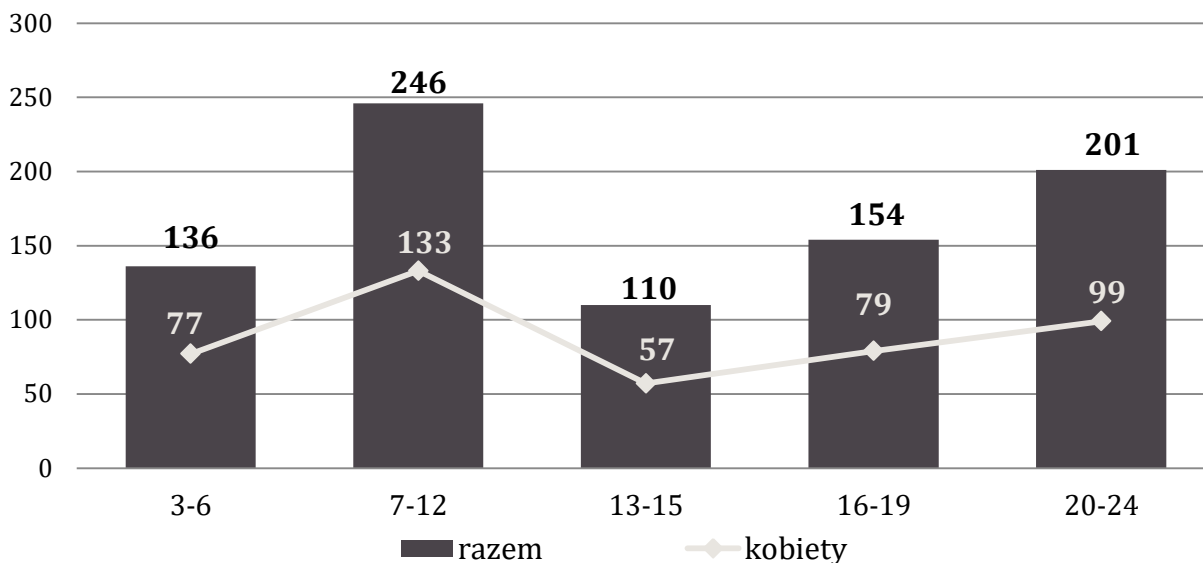
Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

W wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) w 2019 roku było 847 mieszkańców charakteryzowanej jednostki terytorialnej. Rozpatrując kwestię ludności Gminy z podziałem na poszczególne edukacyjne grupy wiekowe możemy zauważyć, że najwięcej osób miało w przedmiotowym roku 7-12 lat (246 osób). Na drugim miejscu pod tym względem znalazły się osoby mające 20-24 lata (201 osób), natomiast na trzecim mające 16-19 lat (154 osoby). Ludność Zawidowa według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku prezentuje poniższy wykres.

Wykres 10. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy Miejskiej Zawidów funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego w Zawidowie,
- Przedszkole Publiczne w Zawidowie.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy nie znajduje się natomiast żaden żłobek, czy też klub malucha.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów ze Szkoły Podstawowej im. Bolesława Chrobrego w Zawidowie, w porównaniu do średnich wyników uzyskanych przez uczniów z powiatu zgorzeleckiego, a także województwa dolnośląskiego. Jak wynika z zaprezentowanych danych, absolwenci z Zawidowa najslabsze wyniki osiągnęli z części matematycznej oraz języka angielskiego, natomiast najlepiej poradzili sobie z językiem polskim, uzyskując taki sam wynik jak uczniowie z terenu powiatu, jednak niższy niż uczniowie z terenu województwa.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Tabela 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu Gminy Miejskiej Zawidów, powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego

Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
Szkoła Podstawowa im. Bolesława Chrobrego	53%	31%	42%
powiat zgorzelecki	53%	38%	52%
województwo dolnośląskie	59%	45%	55%

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Finansowanie działań oświatowych odbywa się na podstawie przyznawanych subwencji. Subwencja oświatowa jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 4) z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa. Przepisy gwarantują minimalną wysokość tej kwoty. Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych. Kwota części oświatowej subwencji ogólnej jest rozdzielana pomiędzy poszczególne jednostki samorządu terytorialnego na podstawie algorytmu, określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego⁸.

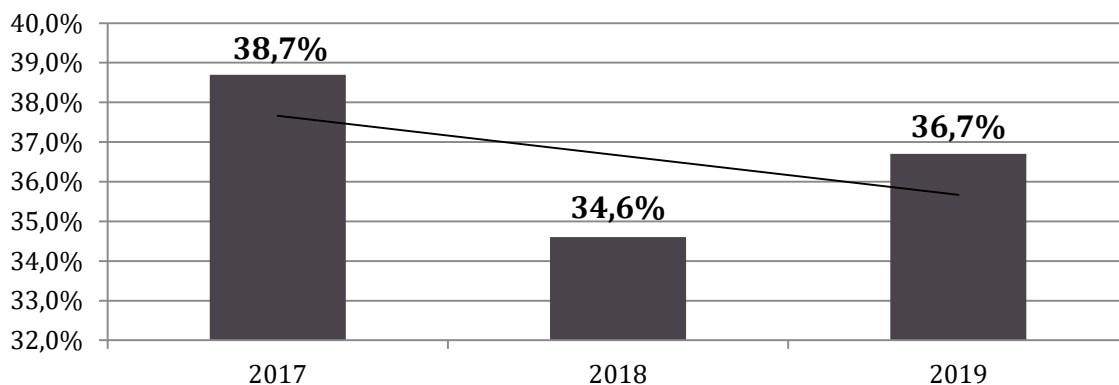
W 2017 roku wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 5 636 010,91 zł, w 2018 roku kształtowały się na poziomie 5 915 479,18 zł, natomiast w 2019 roku Gmina poniosła wydatki z tym związane w wysokości 5 846 972,03 zł.

⁸ <http://sejm.gov.pl/>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Co roku na oświatę i wychowanie przeznaczony zostaje znaczny odsetek wydatków Gminy. Analizując dane w tym aspekcie, możemy zauważyć spadek udziału wydatków na ten cel. W 2017 roku stanowiły one 38,7%, w 2018 roku – 34,6%, natomiast w 2019 roku – 36,7% wszystkich wydatków Gminy.

Wykres 11. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

4. GOSPODARKA MIESZKANIOWA I KOMUNALNA

Z danych GUS wynika, że całkowite zasoby mieszkaniowe w Gminie Miejskiej Zawidów to łącznie 1 659 nieruchomości (stan na koniec 2019 roku), z czego 6 to lokale socjalne. Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania w Zawidowie w 2019 roku kształtowała się na poziomie 66,9 m², co jest wartością mniejszą w porównaniu do całego województwa dolnośląskiego, gdzie kształtowała się na poziomie 72,7 m². Na przestrzeni lat 2017-2019 możemy zauważyć spadek liczby wypłaconych dodatków mieszkaniowych i jednocześnie powolny wzrost liczby mieszkań.

Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019

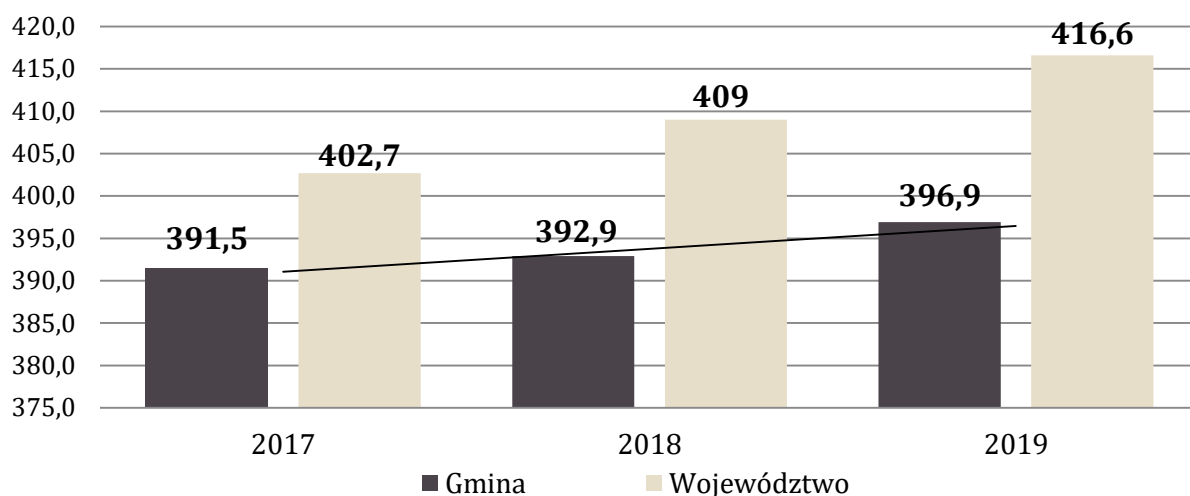
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba mieszkań	1 657	1 657	1 659
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	66,9	66,9	66,9
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	282	251	265
liczba lokali socjalnych	4	6	6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w Zawidowie, jest mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie dolnośląskim. W Gminie jest to 396,9 mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców, z kolei w całym województwie – 416,6. Możemy zauważyć, że z roku na rok systematycznie wzrasta liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców. Szczegółowe dane w tym zakresie, na przestrzeni lat 2017-2019 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 12. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w Gminie oraz województwie dolnośląskim w latach 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Charakterystyka instalacji techniczno-sanitarnych w Gminie według danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny z lat 2017-2019 przedstawia poniższa tabela. Z prezentowanych informacji wynika, że w 2019 roku mieszkania znajdujące się na terenie Zawidowa, wyposażone w wodociąg stanowiły 99,2%, wyposażone w łazienkę – 91,7%, z kolei wyposażone w centralne ogrzewanie – 79,4%.

Tabela 8. Instalacje techniczno-sanitarne w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)

	2017	2018	2019
rodzaj instalacji	miasto	miasto	miasto
wodociąg	99,2	99,2	99,2
łazienka	90,5	91,7	91,7
centralne ogrzewanie	79,4	79,4	79,4

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

5. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi Ośrodek Kultury w Zawidowie.

Do podstawowych zadań Ośrodka należy:

- rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, czytelniczych, sportowych i rekreacyjnych mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych;
- edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury;
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego;
- tworzenie warunków do działalności w zakresie rekreacji ruchowej i sportu amatorskiego;
- tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb rozwoju w zakresie kultury, czytelnictwa, sportu i rekreacji osób niepełnosprawnych;
- promocja kultury Gminy Miejskiej Zawidów i lokalnych twórców.

Mieszkańcy Zawidowa mogą uczestniczyć w organizowanych przez Ośrodek Kultury różnorodnych wydarzeniach kulturalnych oraz sekcjach, wśród których należy wyszczególnić sekcję plastyczną, taneczną, muzyczną, wokalną, aerobik oraz jogę.

Przy zawidowskim Ośrodku Kultury swoją działalność prowadzą:

- Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 6 w Zawidowie;
- Klub Seniora;
- Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji w Zawidowie;
- Zespół „Jarzębina”;
- 10 GDH „Kocia Skała”;
- 16 GGZ Gromada Zuchowa „Aurora”.

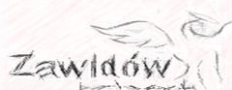
Na terenie Gminy cyklicznie odbywają się również różnego rodzaju wydarzenia kulturalne, festiwale oraz konkursy organizowane przez OK. Należą do nich:

- coroczny finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
- coroczne spotkania świąteczno-noworoczne dla emerytów, rencistów, kombatanów, chorych, samotnych i niepełnosprawnych;
- Dzień Babci i Dziadka;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- Dzień Kobiet;
- zabawy karnawałowe, ostatkowe, mikołajkowe, andrzejkowe, sylwestrowe;
- uroczyste obchody święta 3 maja, święta Niepodległości;
- koncerty Szkoły Muzycznej w Zawidowie;
- koncerty Bożonarodzeniowe;
- Święto Miasta – Dni Zawidowa,
- organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży podczas ferii i wakacji.

Upowszechnianiem wiedzy i kultury w Gminie zajmuje się ponadto, działająca w strukturach Ośrodka Kultury – Miejska Biblioteka Publiczna w Zawidowie. Instytucja zajmuje się rozpoznawaniem, rozwijaniem oraz zaspokajaniem potrzeb czytelniczych i informacyjnych, edukacją i przygotowaniem małych dzieci do wczesnych kontaktów z książką i biblioteką, pomocą w rozwijaniu umiejętności samokształcenia uczniów i studentów, a także ochroną i zachowaniem zbiorów dla przyszłych pokoleń. W 2019 roku stan księgozbioru Gminy Miasta Zawidów wyniósł 18 822 woluminów. MBP uczestniczy w *Programie Rozwoju Bibliotek*, w związku z którym realizowała projekt pn. „Kulinarnie i obywatelsko w Bibliotece”. Ponadto wygrała konkurs grantowy „Aktywna Biblioteka”, w ramach którego zostały przeprowadzone „Młodzieżowe warsztaty dziennikarskie” cieszące się dużym zainteresowaniem młodzieży.

Zawidów

„Zawidów, miasto Anioła” – pod takim hasłem promujemy się od 2017 roku, realizując serię rozmaitych wydarzeń, od dziecięcych zabaw po wystawy, imprezy i produkcję gadżetów z wizerunkiem anioła. Kampania promocyjna nawiązuje wprost do herbu miasta, którego kluczową postacią jest Michał Archanioł.

<http://zawidow.eu>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Atrakcyjne położenie Miasta, niewielka odległość od Republiki Czeskiej i Niemiec, a także walory przyrodnicze oraz historyczne, stwarzają potencjał pozwalający na rozwój turystyki.

Bogactwo historyczne Zawidowa przedstawiają zabytki architektury, wśród których należy wyszczególnić m.in.:

- barokowo-neogotycki Kościół pw. św. Józefa Rzemieślnika;
- dom Jakuba Boehme znajdujący się w pobliskim Starym Zawidowie;
- osiemnastowieczna wieża kościoła ewangelickiego stanowiąca najbardziej wyeksponowany punkt w panoramie Miasta.

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna w Zawidowie składa się z następujących obiektów:

- placów zabaw;
- boiska sportowego typu „Orlik”;
- boisk do piłki nożnej, koszykówki, siatkówki i tenisa ziemnego.

Gmina Miejska Zawidów dostrzegając walory wynikające z aktywności fizycznej podejmowanej w ramach uprawiania sportu powszechnego, podejmuje różnorodne działania z zakresu zwiększenia dostępności mieszkańców do możliwości realizacji sportowych pasji.

Zadania realizowane w ramach upowszechniania sportu i aktywnego życia są podejmowane poprzez organizację na terenie Miasta różnorodnych zawodów, takich jak np. amatorskie turnieje piłki plażowej, siatkowej i nożnej, a także turnieje szachowe. W 2019 roku zorganizowano m.in.:

- „Mistrzostwa Zawidowa w wielokrotnym wyciskaniu połowy masy ciała”;
- III Turniej Oldbojów o Puchar Burmistrza Miasta Zawidów;
- cykl turniejów Siatkówki Plażowej w ramach Ligii Trzech Plaż;
- „Dzień Sportu na Orliku”.

Do klubów sportowych działających na terenie Miasta należy: Parafialny Klub Sportowy „Józek”, Klub Sportowy „Piaś Zawidów”, UKS Chrobry, Ludowy Klub Sportowy ORION Zawidów, a także Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji Zawidów.

6. OPIEKA ZDROWOTNA

W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców Zawidowa, usługi świadczy Rejonowa Przychodnia Zdrowia prowadzona przez WSPZOS w Zgorzelcu, w której poza lekarzami rodzinnymi, swoje usługi świadczy także stomatolog oraz rehabilitant. Ponadto na terenie Miasta funkcjonuje jedna apteka.

Z danych GUS wynika, iż w Gminie Miejskiej Zawidów w 2019 roku na 1 przychodnię przypadało 4 180 mieszkańców. Jest to niemal dwukrotnie wyższa wartość w porównaniu do liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła 2 623. W ramach POZ w przedmiotowym roku udzielono 4,4 porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co jest wyższą wartością w stosunku do całego powiatu zgorzeleckiego.

Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie Miejskiej Zawidów w porównaniu do powiatu zgorzeleckiego w 2019 roku

wyszczególnienie	Powiat	Gmina
liczba osób przypadających na 1 przychodnię	2 623	4 180
przychodnie	34	1
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	4,2	4,4

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2020

7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa. W Gminie Miejskiej Zawidów o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z Posterunku Policji w Zawidowie.

Ochronę przeciwpożarową zapewnia działająca w formie stowarzyszenia Ochotnicza Straż Pożarna RP w Zawidowie. Jednostka posiada odpowiednie wykształcenie oraz specjalistyczny sprzęt do walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz realizacji zadań związanych z ratownictwem technicznym, medycznym, wysokościowym, chemiczno-ekologicznym, poszukiwawczo-ratowniczym i wodnym.

8. POTENCJAŁ DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I STOWARZYSZENIAMI

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku⁹. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej"¹⁰. Oprócz wspomnianych, ważną rolą omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem¹¹.

Na obszarze Gminy Miejskiej Zawidów funkcjonują organizacje pozarządowe, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich:

- Ochotnicza Straż Pożarna RP w Zawidowie,
- Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa,
- Parafialny Klub Sportowy „Józek” w Zawidowie,
- Klub Sportowy „Piast” Zawidów,
- UKS Chrobry w Zawidowie,
- Ludowy Klub Sportowy ORION Zawidów,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Jeleniej Górze – Koło PZW w Zawidowie,
- Stowarzyszenie „Zielone ludki”,

⁹ <https://poradnik.ngo.pl/>

¹⁰ J. Oniszczyk, Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy, s. 269.

¹¹ M. Yaziji, J. Doh, Organizacje pozarządowe a korporacje, s. 15.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Dolnośląska, Hufiec ZHP Zgorzelec im. Osadników Wojskowych,
- „Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji Zawidów”.

Obszary, kierunki i formy realizacji wspólnych zadań i współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi określone zostały w *Program współpracy Gminy Zawidów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021* zatwierdzonym uchwałą Nr XXVIII/128/2020 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 29 października 2020 roku.

Głównym celem programu jest: *„wspólne podejmowanie działań przez miasto oraz organizacje na rzecz lepszego zaspokajania potrzeb społecznych oraz podnoszenia poziomu życia mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów”.*

Wśród celów szczegółowych zawartych w Programie należy:

- poprawa współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym, a administracją publiczną;
- poprawa jakości dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych organizacji;
- budowa społeczeństwa obywatelskiego, tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej mieszkańców Gminy w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych;
- pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców, kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości;
- rozwój partnerstwa publiczno-społecznego z ukierunkowaniem na zlecenie zadań publicznych organizacjom pozarządowym (wspieranie oraz powierzanie zadań);
- włączenie organizacji pozarządowych do realizacji polityki rozwoju Gminy (wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego);
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- integrację podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez wspieranie inicjatyw organizacji, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom i dążeniom społecznym, które dotychczas nie były realizowane lub realizowane są w inny sposób;
- wzmacnianie potencjału organizacji poprzez dostęp do informacji i szkoleń oraz wspieranie powstawania nowych organizacji;
- wspieranie działań prospołecznych, wolontarystycznych i filantropijnych¹².

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (m.in. MOPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej. Podstawą wdrożenia w życie założeń Strategii będzie partnerstwo i skonsolidowane podejście do obszarów problemowych. Skala i charakter wyzwań rozwojowych, przed jakimi stoi samorząd w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymagają kompleksowego ich rozwiązywania oraz działania z wykorzystaniem efektu synergii (uzyskiwanie zwielokrotnionych korzyści dzięki umiejętnemu połączeniu części składowych całości).

¹² Program współpracy Gminy Zawidów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 zatwierdzonym uchwałą Nr XXVIII/128/2020 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 29 października 2020 roku

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Miejskiej Zawidów jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zadania „Ośrodka” z zakresu ustawy o pomocy społecznej polegają w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
2. pracy socjalnej;
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. utworzenie i utrzymanie ośrodka, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy realizowanych przez „Ośrodek”, należą:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez „Ośrodek” należą:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ośrodek realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. „Ośrodek” realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę.

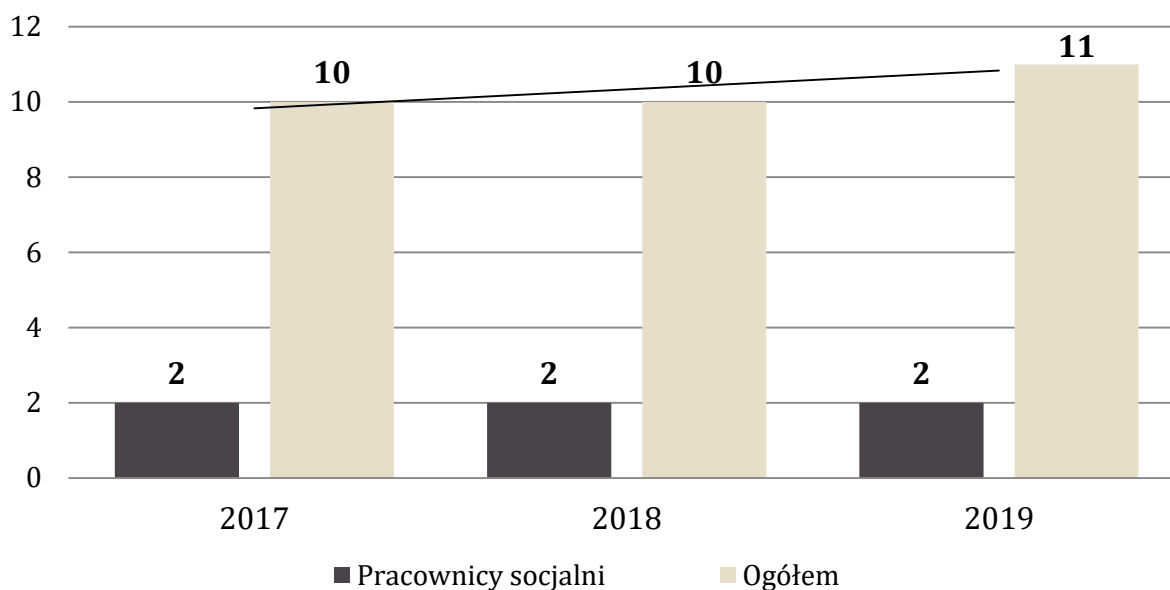
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Burmistrza oraz uchwałami Rady Miejskiej.

W 2019 roku na pomoc społeczną poniesiono wydatki na łączną kwotę 862 250,14 zł. W 2018 roku kwota wydatków kształtowała się na poziomie 836 386,36 zł, natomiast w 2017 roku poniesiono koszty z tym związane na łączną kwotę 856 593,08 zł.

Na koniec 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawidowie zatrudnionych było 11 pracowników, w tym kierownik oraz 2 pracowników socjalnych. W latach 2017-2019 liczba zatrudnionych pracowników socjalnych utrzymywała się na stałym poziomie. Tym samym Ośrodek na przestrzeni trzech ostatnich lat nie spełniał ustawowego warunku co do liczby zatrudnionych osób – 1 pracownik na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin i minimum 3 zatrudnionych pracowników socjalnych.

Wykres 13. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019

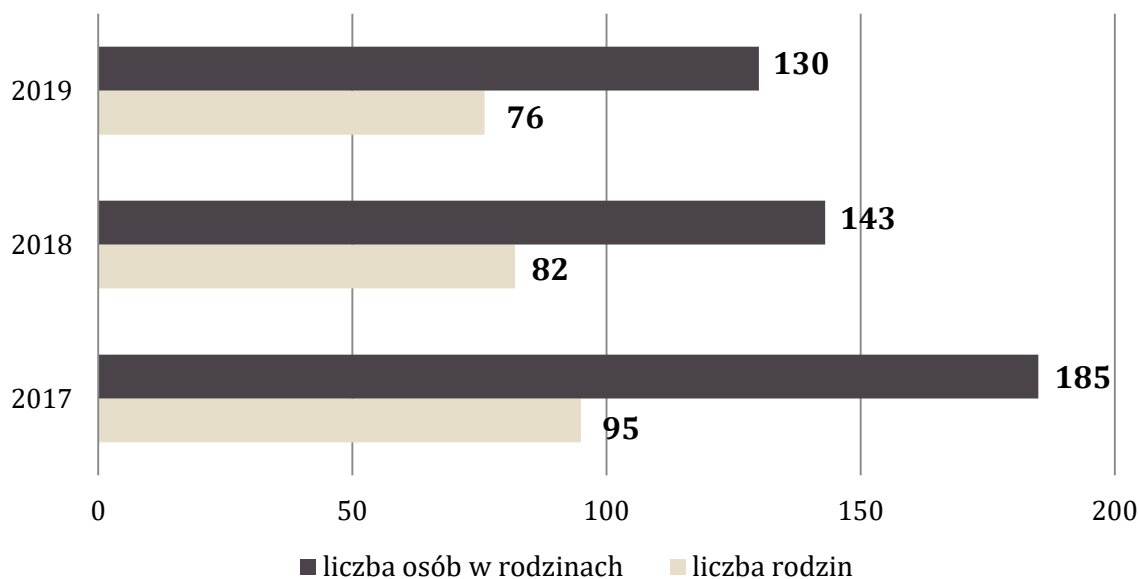

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Zawidowie ulegała zmniejszeniu. W 2019 roku z pomocy skorzystało 130 rodzin – to o 13 rodzin mniej niż w 2018 roku i jednocześnie o 35 rodzin mniej niż w 2017 roku. W stosunku do 2017 roku zmniejszeniu ulegała także liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

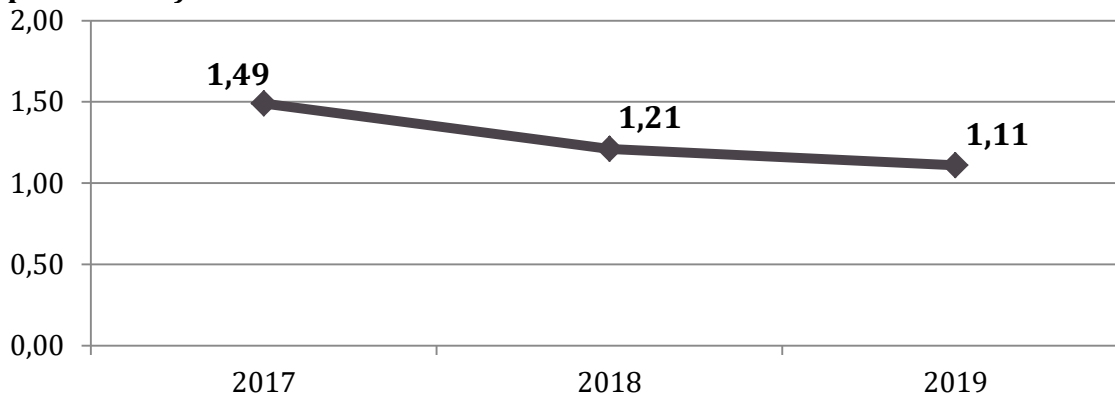
Wykres 14. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2017-2019 wartość wskaźnika uległa zmniejszeniu – z 1,49% w 2017 roku, do 1,11% w 2019 roku. Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2019 roku najwięcej osób korzystających z tego typu pomocy było w wieku produkcyjnym. Pod względem płci widoczna jest niewielka dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet jest nieco więcej niż mężczyzn (liczba kobiet – 30, liczba mężczyzn – 27).

Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2019

wiek	2017		2018		2019	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	8	4	3	1	6	4
produkcyjny	38	17	43	20	38	16
poprodukcyjny	17	11	13	10	13	10
ogółem	63	32	59	31	57	30

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W 2019 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 15 mieszkańcom Zawidowa, natomiast świadczenie niepieniężne - 40. Na przestrzeni omawianych lat widoczna jest tendencja spadkowa w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenie niepieniężne, natomiast liczba osób pobierających świadczenie pieniężne, w porównaniu do 2017 roku uległa spadkowi. Dane statystyczne w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2019

płeć	2017	2018	2019
świadczenie pieniężne	18	12	15
świadczenie niepieniężne	50	48	40

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. W porównaniu do roku 2017, w 2019 roku liczba osób długotrwale pobierających świadczenie zmalała z 27 w 2017 roku do 12 w 2019 roku. Oznacza to spadek o 56%. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2019 roku nie są znaczne – mężczyzn, którym świadczenie to zostało przyznane było o 2 więcej niż kobiet.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

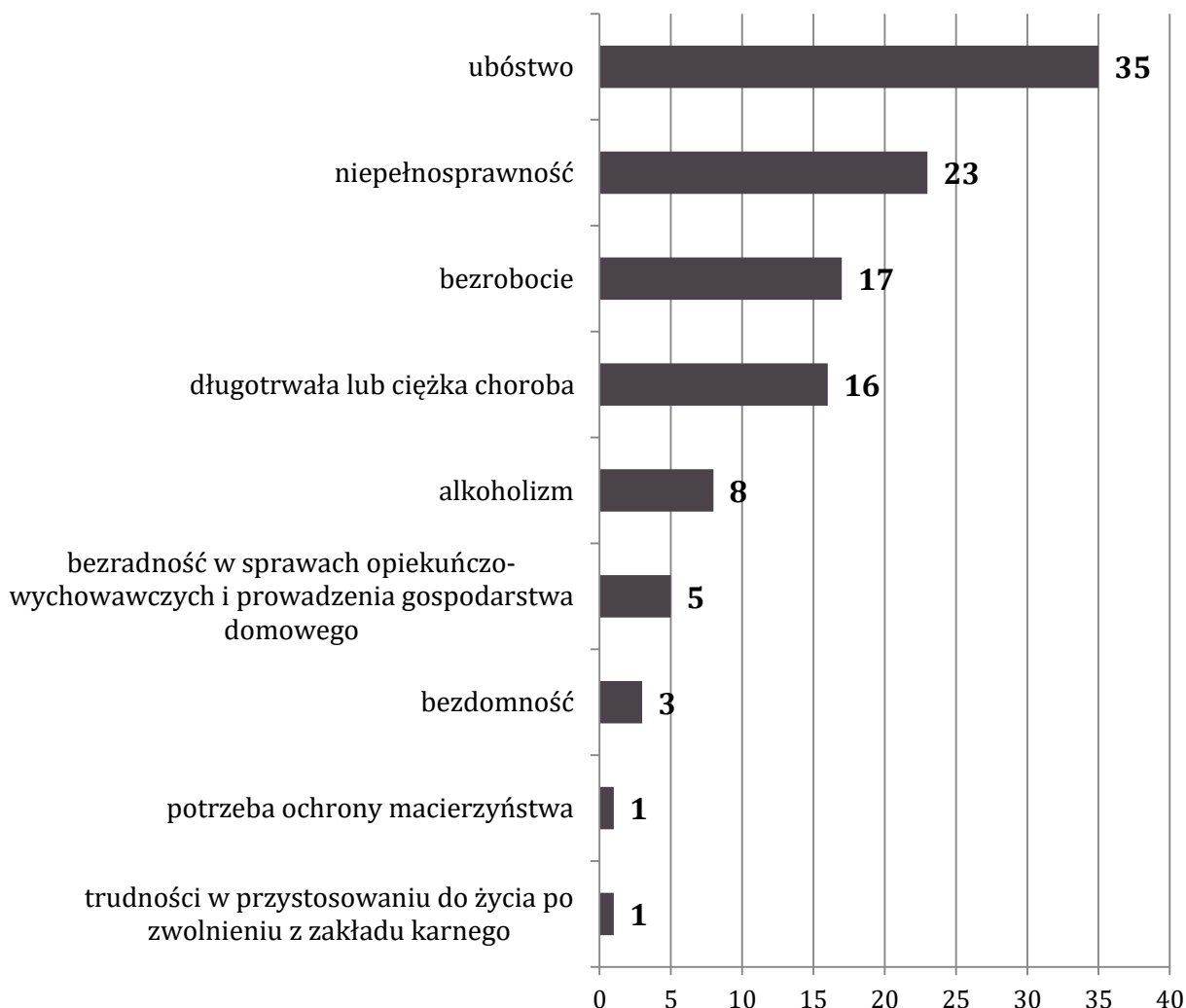
Tabela 12. Liczba osób długotrwanie pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć

płeć	2017	2018	2019
kobiety	15	7	5
mężczyźni	12	10	7
ogółem	27	17	12

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Zawidów było ubóstwo - z tego powodu pomoc otrzymało 35 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znalazła się niepełnosprawność (23 rodziny), natomiast na trzecim - bezrobocie (17 rodzin).

Wykres 16. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych na przestrzeni lat 2017-2019. W 2019 roku przeprowadzono je z 52 rodzinami, co oznacza spadek w stosunku do 2017 roku o 17%, natomiast w porównaniu do 2018 roku wzrost o 11%. Liczba rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni ostatnich trzech lat również ulegała wahaniom.

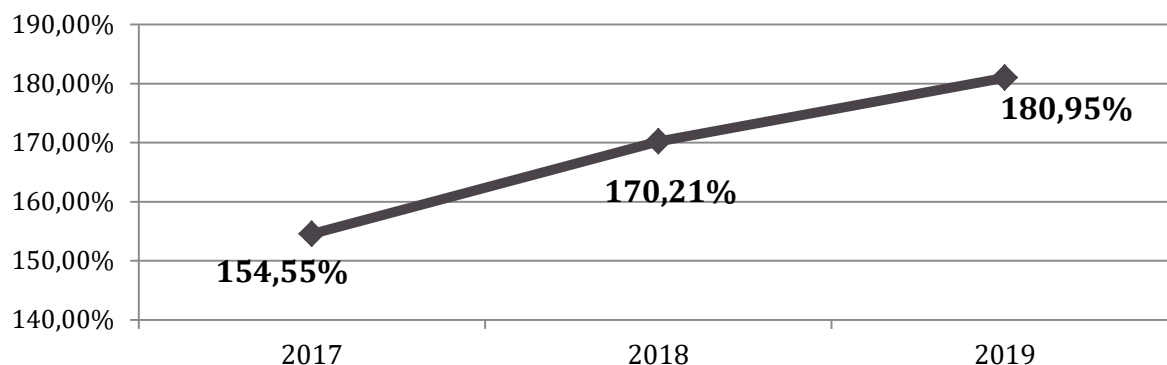
Tabela 13. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób ogółem	63	51	52
liczba rodzin	63	47	52
liczba osób w rodzinach	97	67	73

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wskaźnik pracy socjalnej, czyli stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%, kształtował się w 2019 roku na poziomie 180,95%. W stosunku do roku 2018, wskaźnik ten uległ zmniejszeniu – różnica kształtuje się na poziomie 10,74 pp.

Wykres 17. Wskaźnik pracy socjalnej w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Poniżej przedstawione zostały wszystkie zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie Gminy Miejskiej Zawidów. Należą do nich:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Posterunek Policji,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- placówki oświatowe
- ośrodki zdrowia,
- Punkt Informacyjno – Konsultacyjny,
- Ośrodek Kultury oraz Miejska Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

III. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Policji, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowanych działań interwencyjnych. W części diagnostycznej przedstawiona została również analiza SWOT¹³.

WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

¹³ Analiza SWOT wskazuje czynniki mające wpływ na możliwości interwencji, w podziale na mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki wewnętrzne (GMK), takie na które mamy wpływ i takie które odnoszą się do teraźniejszości; szanse i zagrożenia to czynniki zewnętrzne (województwo, kraj, Europa), takie na które mamy niewielki wpływ i takie które mogą odnosić się do przyszłości.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzić istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny stanowi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

W 2019 roku zostało przyznanych łącznie 615 świadczeń rodzinom posiadającym jedno dziecko, 219 świadczeń rodzinom z dwójką dzieci oraz 111 świadczeń rodzinom z czwórką lub większą liczbą dzieci. Szczegółowe dane w zakresie liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych oraz pieniężnych przedstawia poniższa tabela.

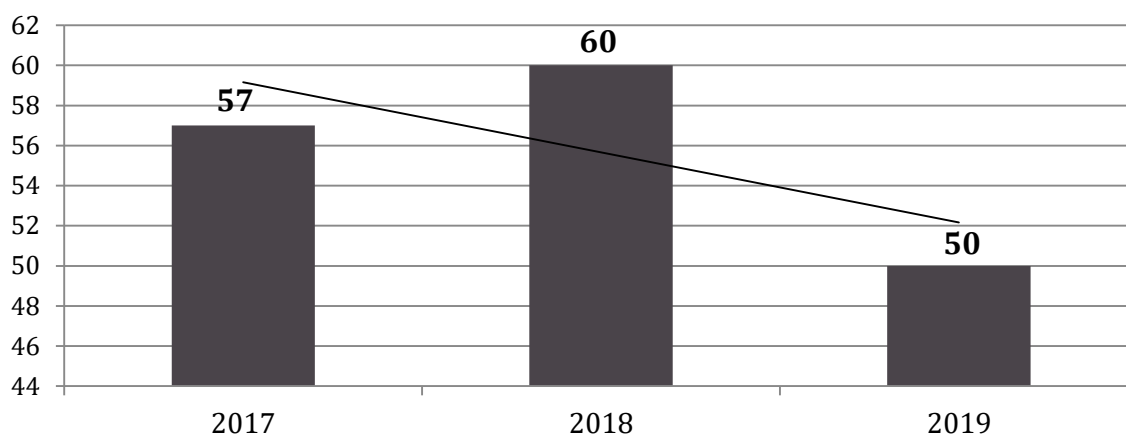
Tabela 14. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2019 roku

liczba dzieci	ogółem	świadczenia pieniężne	świadczenia niepieniężne
jedno dziecko	615	9	606
dwoje dzieci	219	8	211
czworo i więcej dzieci	111	5	106

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Na poniższym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. Możemy zauważyć, że ze świadczeń tych w 2019 roku korzystało średnio 50 rodzin, czyli o 17% rodzin mniej niż w roku 2018 oraz o 12% mniej niż 2017.

Wykres 18. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”. Program Rodzina 500+ został wprowadzony ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i funkcjonuje od 1 kwietnia 2016 roku. Świadczenie wychowawcze przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Szczegółowe zestawienie liczby rodzin i świadczeń, które korzystały z omawianego świadczenia w latach 2017-2019 prezentuje poniższa tabela. W 2017 roku ze świadczenia wychowawczego 500+ korzystało średnio 174 rodziny, w 2018 roku – 125 rodzin, natomiast w 2019 roku – 120 rodzin. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił spadek liczby rodzin, pobierających niniejsze świadczenie o 31%.

Wykres 19. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba rodzin	174	125	120
kwota świadczeń (w złotych)	1 635 669,00	1 504 621,00	2 202 891,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

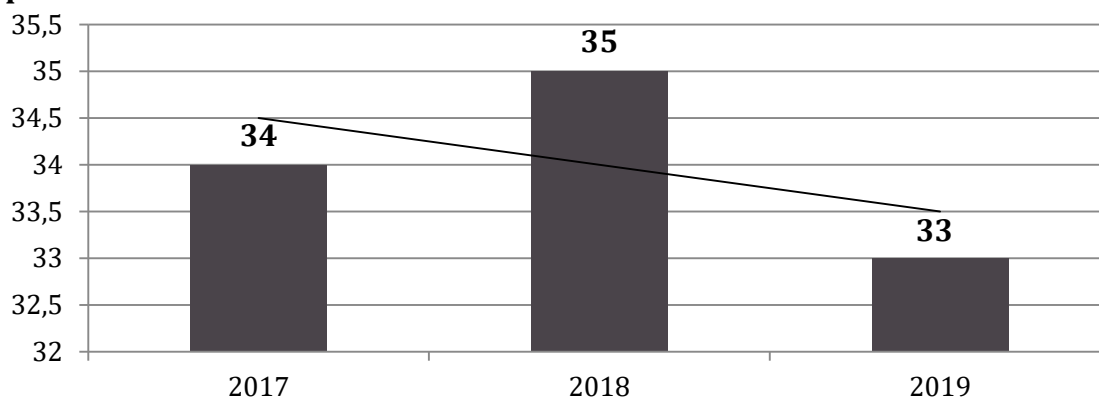
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał do realizacji nowe zadanie z dniem 01.07.2018 roku. Nowym zadaniem było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, które przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20. roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2019 roku wypłacono 429 świadczeń „Dobry start”, wydatkowano na ten cel 183 872,38 zł.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Ośrodek jest realizatorem zadań ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. W 2019 roku świadczenie pieniężne w wysokości 4 000 zł wypłacono jednokrotnie.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyła się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. W roku 2019 z omawianych świadczeń skorzystało 33 osoby, a więc w stosunku do 2018 roku mniej o 2 osoby. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 20. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2019

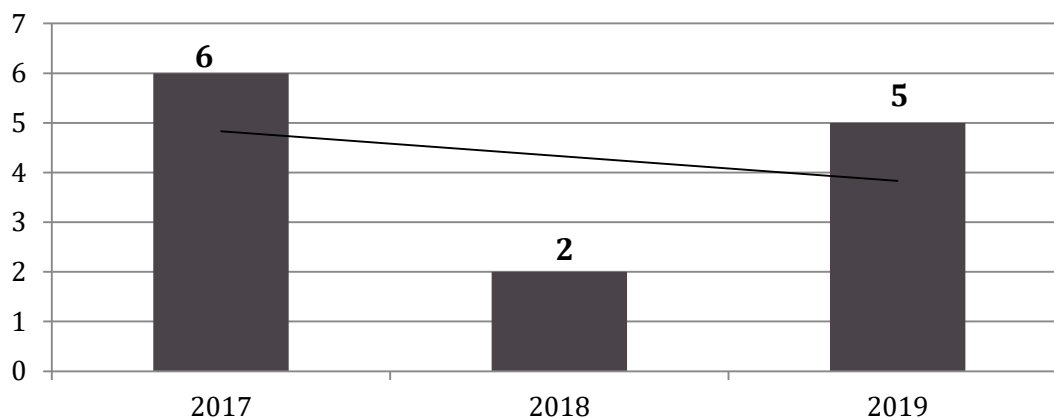
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W 2019 roku bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **szóstym** miejscu pod względem liczby rodzin otrzymujących pomoc.

Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin, którym udzielona została pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych kształtowała się na nieco zróżnicowanym poziomie. W 2017 roku pomoc i wsparcie z niniejszego powodu otrzymało 6 rodzin, w 2018 roku – 2, natomiast w 2019 roku – 5.

Wykres 21. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019

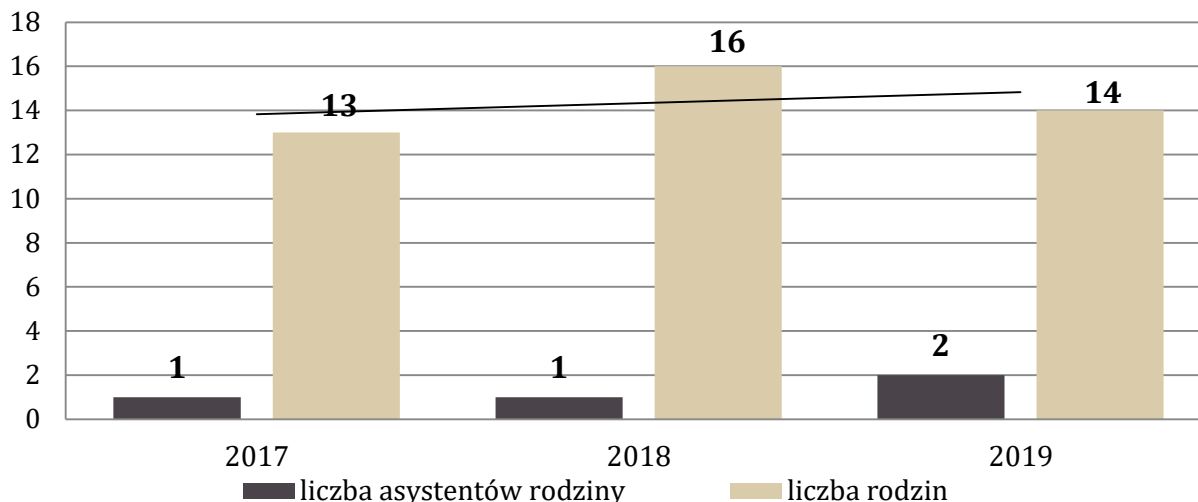

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Miejskiej Zawidów realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 159). Ustawa kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została instytucja asystenta rodziny, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W MOPS w Zawidowie w 2019 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny. W ramach realizacji ustawowego zadania w 2019 roku prowadzili oni pracę w 14 rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Wykres 22. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2017-2019

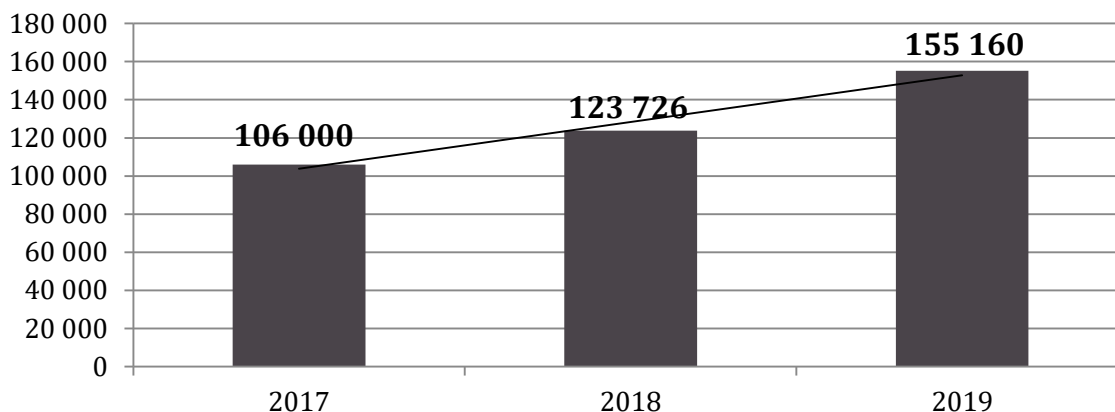

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

W roku 2019 w Gminie Miejskiej Zawidów nie było rodzin wspierających, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w omawianym roku poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na łączną kwotę 155 160 zł. Możemy zauważyć, że kwota przekazana na pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 ulegała znacznemu wzrostowi.

Wykres 23. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W ramach wspierania rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi służbami takimi jak: szkoły, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgorzelcu, organizacje pozarządowe oraz placówki służby zdrowia.

Organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży zajmuje się świetlica szkolna działająca w Szkole Podstawowej do godz. 16:00.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych wynikająca z niskich kompetencji rodzicielskich;
- brak funkcjonujących rodzin wspierających;
- brak placówek wsparcia dziennego zajmujących się organizacją czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- niewystarczająca działalność na rzecz integracji i aktywizacji rodzin z dziećmi.

WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

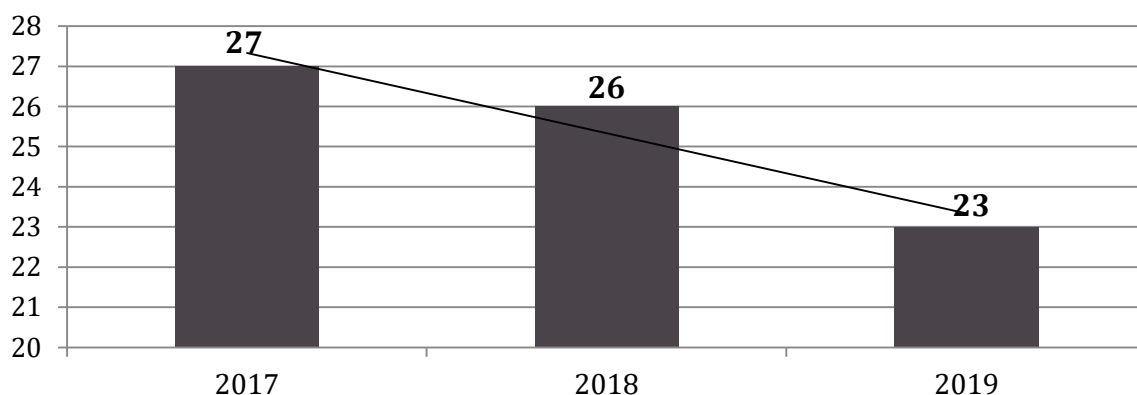
Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej.* Osoby niepełnosprawne dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności.

Wartym podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnościami tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2019 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowała się na **drugim** miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 23. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba rodzin, którym udzielono pomocy z tego powodu uległa zmniejszeniu o 15%.

Wykres 24. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019. W 2017 roku przyznano 223 świadczenia na łączną kwotę 34 119,00 zł, w 2018 roku liczba świadczeń wynosiła 173 na kwotę 27 160,00 zł, z kolei w 2019 roku kształtowała się na poziomie 203 świadczeń na kwotę 33 947,000 zł. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba przyznanych świadczeń uległa wahaniom, a w stosunku do 2017 roku nastąpił spadek o 9%.

Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	223	173	203
kwota świadczeń (zł)	34 119,00	27 160,00	33 947,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W ciągu ostatnich trzech lat zmniejszeniu uległa także liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2017 roku przyznano 323 świadczenia, w 2018 roku – 297, natomiast w 2019 roku – 305. Różnica pomiędzy 2017 rokiem, a 2019 rokiem kształtuje się na poziomie 18 świadczeń, co oznacza spadek o 6%.

Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	323	297	305
kwota świadczeń (zł)	49 419,00	46 855,00	57 725,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2017 roku przyznano 281 świadczeń dla osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2018 roku – 255 świadczeń, natomiast w 2019 roku – 260. Oznacza to spadek w porównaniu do roku 2017 o 21 świadczeń.

Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2019

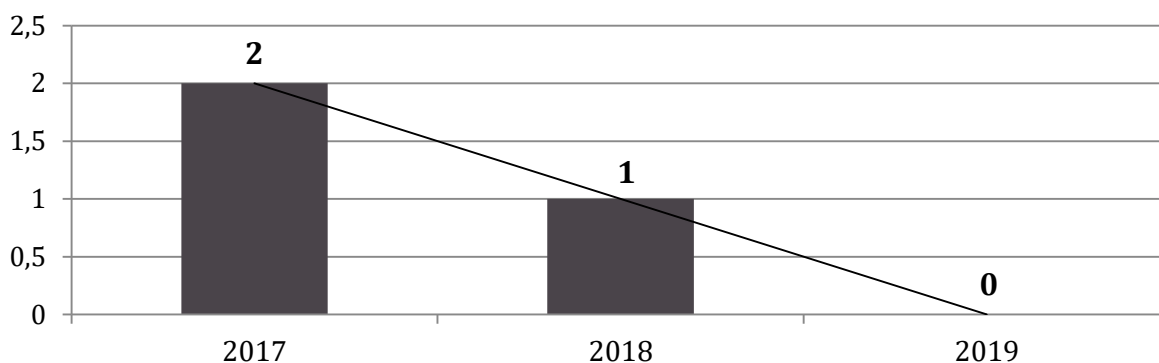
wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba świadczeń	281	255	260
kwota świadczeń (zł)	42 993,00	40 335,00	49 426,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W 2019 roku z usług opiekuńczych (przysługujących osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób) nie skorzystała żadna osoba, w 2018 roku – 1, natomiast w 2017 roku – 2.

Wykres 25. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Gmina Miejska Zawidów rokrocznie realizuje programy pn. „Aktywny Samorząd” oraz „Wyrównywanie Różnic Między Regionami”. W 2019 roku Gmina otrzymała nowoczesny samochód służący przewozowi uczniów z miasta Zawidów oraz pobliskiego Sulikowa do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Marii Grzegorzewskiej, mieszczącego się w Zgorzelcu.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami ze względu na występowanie barier osobistych, społecznych i funkcjonalnych;
- niepełnosprawność stanowiąca jeden z najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia rodzinom zamieszkującym Gminę Miejską Zawidów;
- niewystarczająca oferta wsparcia i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy;
- brak placówek działających na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.

ZDROWIE PSYCHICZNE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁴. Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim pozostałe problemy społeczne, na temat których możemy znaleźć wyczerpujące statystyki.

W 2019 roku z usługi specjalistyczno-opiekuńcze świadczone były przez Fundację „Nasze Dzieci” ze Zgorzelca, a objęte nią zostało 1 dziecko z Gminy Miejskiej Zawidów. Wydatkowano na ten cel 35 760 zł.

Po specjalistyczne wsparcie psychologiczne mieszkańcy Zawidowa mogą udać się do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zgorzelcu, natomiast leczeniem uzależnień zajmuje się Poradnia Odwykowa w Zgorzelcu, a także Oddział Odwykowy Szpitala Psychiatrycznego w Sieniawce.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejszy obszar problemowy w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób z zaburzeniami psychicznymi.

¹⁴ www.psychiatriapolska.pl

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Jako trzeci wskaźnik choroby są to zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁵. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz na podstawie danych szacunkowych PARPA, można szacować, iż liczba uzależnionych od alkoholu w Polsce wynosi 600-800 tys., z czego 80% stanowią mężczyźni. Z kolei populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie szacowana jest w Polsce na około 2-3 mln osób. Dorośli członkowie rodzin alkoholowych tj. takich gdzie nadużywanie alkoholu zaburza życie rodzinne, stanowią w Polsce populację liczącą 1,5-2 mln osób. Dzieci i młodzież w rodzinach alkoholowych to w Polsce populacja licząca 1,5-2 mln osób.

Działania podejmowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidowie wynikają między innymi z przyjętego uchwałą Nr XXXIV/146/2021 Rady Miejskiej w Zawidowie *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zawidowie na rok 2021*.

Do zadań mających zostać realizowane w 2021 roku przez MKRPA zawartych w Programie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień należą:

- zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ofiar przemocy domowej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży;

¹⁵ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych w rodzinie¹⁶.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie Gminy Miejskiej Zawidów mieszkańcy mogą uzyskać pomoc w przypadku problemu **uzależnienia**:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Punkt Konsultacyjny

Miejska Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

Poradnia Odwykowa w Zgorzelcu

Oddział Odwykowy Szpitala
Psychiatrycznego w Sieniawce

W 2019 roku alkoholizm jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdował się na **piątym** miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia.

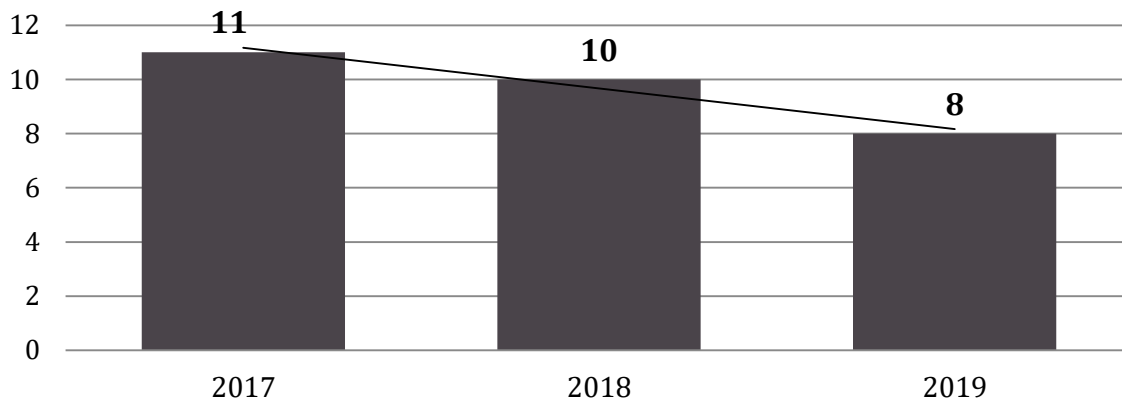
W 2019 roku z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 8 rodzin. Możemy zauważyć, że w latach 2017-2019 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu uległa spadkowi. Na przestrzeni dwóch ostatnich omawianych lat żadna z rodzin na terenie

¹⁶ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zawidowie na rok 2021 (uchwała Nr XXXIV/146/2021 Rady Miejskiej w Zawidowie)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Zawidowa nie korzystała z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii, natomiast w 2017 roku były to 2 rodziny.

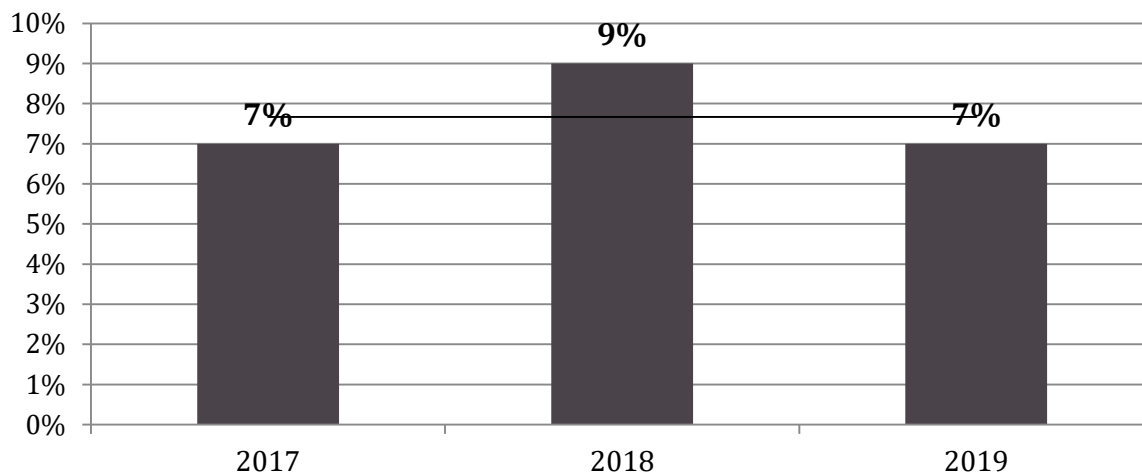
Wykres 26. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku z powodu uzależnienia od alkoholu pomoc i wsparcie otrzymało 7% rodzin, spośród wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej, a więc o 2 pp. mniej niż w roku poprzednim oraz tyle samo, co w roku 2017.

Wykres 27. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają również podejmowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidowie, w ramach przysługujących jej uprawnień, działania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Według stanu na koniec 2019 roku Komisja liczyła 8 członków. W 2019 roku przeprowadzili oni rozmowy z 7 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 7 członkami rodzin osób uzależnionych. Jednocześnie w omawianym roku Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec 6 osób uzależnionych od alkoholu oraz wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec takiej samej liczby osób. Dane dotyczące działań MKRPA w Zawidowie podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidowie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	4	5	7
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	4	5	7
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	6	5	6
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	5	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Punkt Konsultacyjny w ciągu 2019 roku czynny był 4 godziny w miesiącu. Pomoc i wsparcie uzyskują tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc. Wśród zadań Punktu wymienić można:

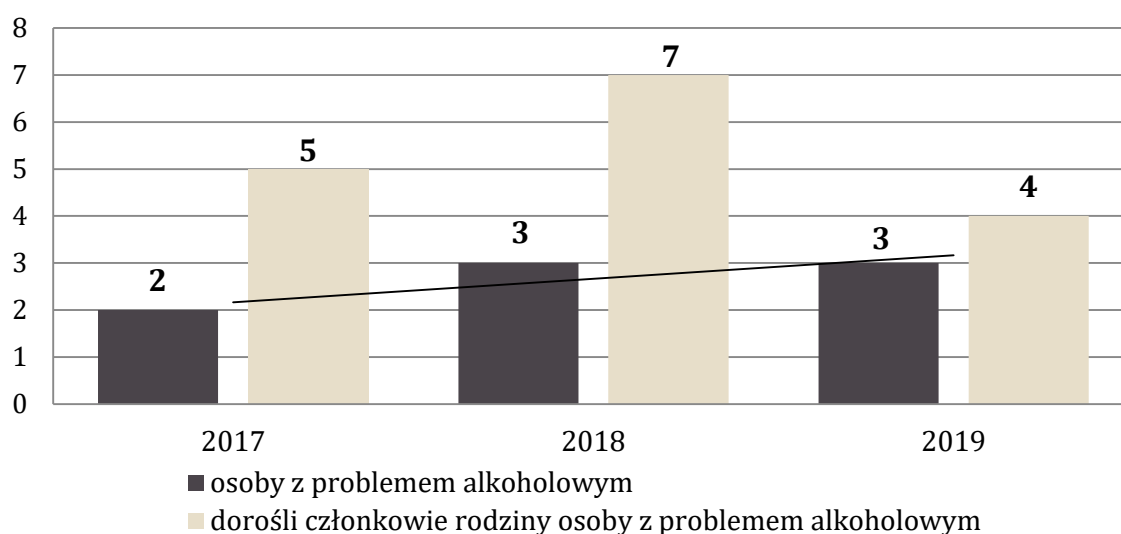
1. prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
2. udzielanie osobom i rodzinom konsultacji oraz porad terapeutycznych, socjalnych i profilaktycznych w sprawach uzależnień i przemocy,
3. motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
4. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

5. udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia.
6. rozpoznawanie zjawisk przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy domowej,
7. inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
8. gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,
9. współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2019 roku w Punkcie Konsultacyjnym udzielono porady 3 osobom z problemem alkoholowym oraz 4 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. W Punkcie porady udzielane są przez instruktora terapii uzależnień. Analiza danych wykazuje, że wśród mieszkańców występuje zapotrzebowanie na funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego - na przestrzeni ostatnich lat, liczba osób zgłaszających się po poradę i wsparcie utrzymuje się na podobnym poziomie, ponadto jest to jeden z nielicznych zasobów instytucjonalnych Gminy Miejskiej Zawidów w zakresie profilaktyki uzależnień.

Wykres 28. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Na terenie Gminy Miejskiej Zawidów nie funkcjonuje żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (grupa AA), samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (np. Al-Anon), ani grupa wsparcia dla osób współzależnionych.

MKRPA zajmuje się również profilaktyką zachowań ryzykownych. W 2019 roku nie zostały przeprowadzone żadne programy rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN, natomiast prowadzone były inne programy profilaktyczne (nierekomendowane), w których wzięło udział łącznie 250 uczniów, 15 nauczycieli oraz 100 rodziców.

Wśród działań profilaktycznych realizowanych w ramach profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w 2019 roku zorganizowano także festyny i imprezy plenerowe, w których wzięło udział 400 osób, imprezy sportowe dla 400 uczestników oraz konkursy dla 150 osób. Zorganizowano także kolonię z programem zajęć profilaktycznych, w której wzięło udział 20 uczniów.

Poniżej przedstawione zostały przeprowadzone na terenie Gminy Miejskiej Zawidów w 2019 roku działania edukacyjne i profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, skierowane zarówno wobec dzieci i młodzieży jak i dorosłych mieszkańców, podejmowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe oraz Ośrodek Kultury:

- zakupiono plakaty, kalendarze, broszury, ulotki, publikacje oraz miesięczniki;
- nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych z Poznania, a efektem tej współpracy było przystąpienie Gminy do udziału ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
- dofinansowano udział dzieci i młodzieży w zajęciach „Zdrowe i bezpieczne ferie bez uzależnień”, prowadzonych w Ośrodku Kultury w Zawidowie;
- dofinansowano zakup sprzętu sportowego, niezbędnego do realizacji programu profilaktycznego „Strefa dobrej zabawy – gimnastyka” realizowanego przez Parafialny Klub Sportowy „Józek”;

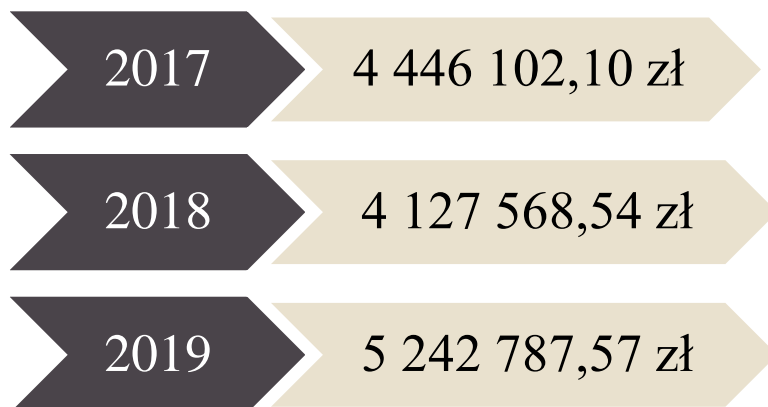
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- na wniosek Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu dofinansowano działania integracyjno-edukacyjne w ramach programu „Dzień rodzicielstwa zastępczego” oraz dofinansowano projekt profilaktyczny pn. „Rodzina ważna sprawa”;
- dofinansowano zabawy z animatorem w trakcie festynu rodzinnego „Tęczowe zabawy”;
- dofinansowano projekt profilaktyczny pn. „Muzyka 2019 – cykl koncertów i warsztatów muzycznych”.

RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

W roku 2019 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Zawidów wyniosła łącznie 5 242 787,57 zł, w tym 2 445 885,34 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 313 115,89 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 2 483 786,34 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W stosunku do roku poprzedniego, w omawianym roku łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu uległa znacznemu zwiększeniu.

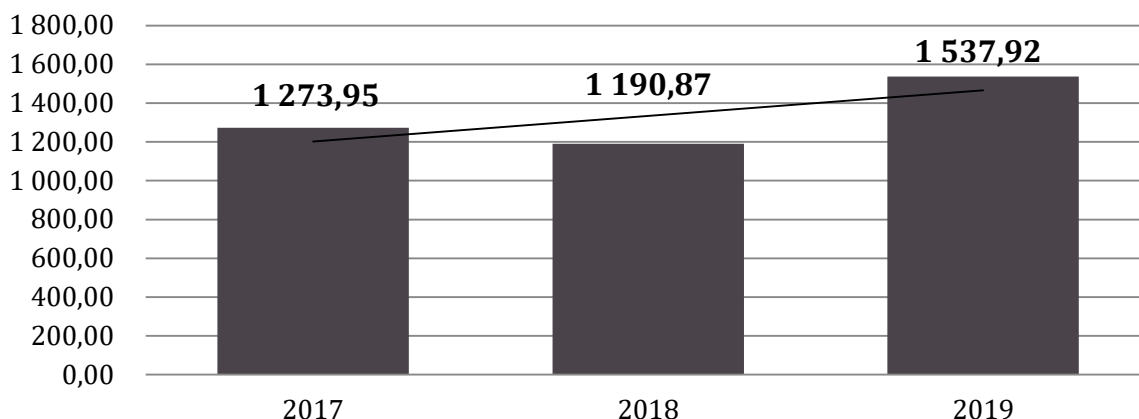
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Zawidów alkoholu w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku wartość sprzedanego alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia kształtowała się na poziomie 1 537,92 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wartość ta wzrosła o 347,05 zł, natomiast w stosunku do roku 2017 o 263,97 zł.

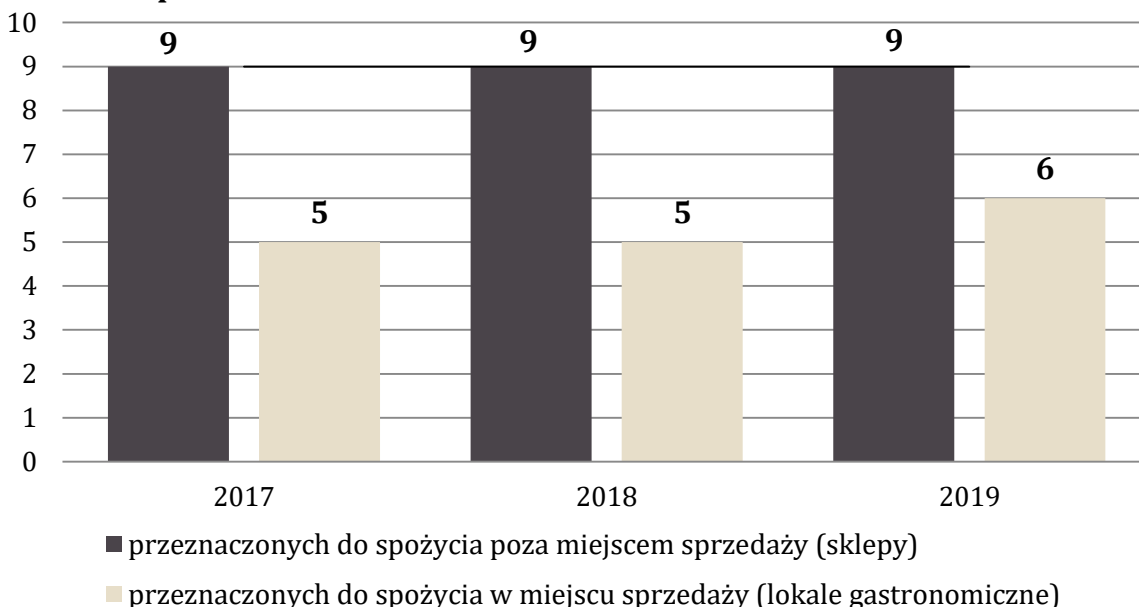
Wykres 29. Wartość sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Zawidów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2017-2019 (w złotych)

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

W 2019 roku na terenie Gminy Miejskiej Zawidów znajdowało się łącznie 15 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 9 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) i 6 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba sklepów prowadzących sprzedaż alkoholu pozostaje na względnie stałym poziomie, natomiast liczba lokali gastronomicznych uległa zwiększeniu o 1.

Wykres 30. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące uzależnień. Do obszarów tematycznych poddanych analizie zaliczyć można spożywanie alkoholu, palenie papierosów i e-papierosów oraz używanie narkotyków lub dopalaczy.

Tabela 19. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
Alkohol	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Z częstotliwością wskazującą na picie ryzykowne, czy też szkodliwe (kilka razy w tygodniu lub codziennie) po alkohol sięga 13% mieszkańców Gminy, w tym 6% stanowią osoby pijące go codziennie, a 7% kilka razy w tygodniu. ❖ Część badanych zadeklarowała abstynencję (19%) lub picie okazjonalnie (40%). ❖ Zebrany materiał badawczy wykazał, że znaczna część mieszkańców Gminy wykonywała swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Do takiego zachowania przyznało się 16% respondentów (spośród respondentów pijących alkohol, tj. 89 osób). ❖ Niepokojące jest to, że ponad połowa badanych była świadkiem sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu, co może wskazywać na występowanie na terenie Gminy problemów w tym zakresie (54%). ❖ Badania wykazały, że 5% respondentów nie ma wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży na rozwój dziecka, natomiast 2% sądzi, że nie ma to żadnego wpływu. ❖ Świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie swojej miejscowości w ciągu ostatnich 12 miesięcy był co trzeci respondent, tj. aż 35%.
Papierosy i e-papierosy	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Zebrany materiał badawczy wykazał, że codziennie papierosy pali średnio co czwarty dorosły mieszkaniec Gminy Miejskiej Zawidów (12%). ❖ Papierosy elektroniczne są wśród dorosłej części społeczności Gminy znacznie mniej popularne, niż te tradycyjne – codziennie sięga po nie ośmiokrotnie mniej ankietowanych, tj. 3%.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Narkotyki i dopalacze	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 11% respondentów. ❖ Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem nadmiernego zażywania substancji psychoaktywnych może dotyczyć 5% dorosłych mieszkańców - zadeklarowali oni sięganie po narkotyki kilka razy w tygodniu (1%) oraz codziennie (4%). ❖ Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że zdecydowana większość mieszkańców zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków (95%) i dopalaczy (97%).
----------------------------------	--

Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Miejskiej Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku.

W dalszej kolejności analizie poddane zostały wyniki badań przeprowadzonych wśród uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów. Dotyczyły one spożywania alkoholu, palenia papierosów/e-papierosów oraz sięgania po narkotyki i dopalacze. Najważniejsze wnioski z badania przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 20. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Zawidów dotyczące uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
Alkohol	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnął znaczny odsetek badanych uczniów, tj. 20%. ❖ Spośród uczniów, którzy pili alkohol, większość sięgnęła po niego jednokrotnie (16%). ❖ Większość badanych piła alkohol po raz pierwszy mając mniej niż 10 lat (55% spośród tych, którzy sięgnęli po alkohol). ❖ Większość młodych mieszkańców Gminy miało kontakt z alkoholem, ponieważ dostało go do spróbowania od rodziców (55% spośród tych, którzy spożywali alkohol), albo zostało poczęstowanych przez inne osoby (36%). ❖ Analizując odpowiedzi uczniów można stwierdzić, że alkohol jest łatwo dostępny dla niemal połowy respondentów – aż 47% badanych przyznało, że nie miałyby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości. ❖ Na podstawie deklaracji badanych uczniów możemy stwierdzić, że co szósty respondent nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 14% ankietowanych uznaje go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznaje, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Papierosy i e-papierosy	<ul style="list-style-type: none">❖ Kontakt z papierosami miała stosunkowo nieznaczna część uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów (9%).❖ Jednocześnie zauważalne jest to, że spośród uczniów mających z nimi kontakt, nieco ponad połowa sięgnęła po nie więcej niż jednokrotnie (5%).❖ Elektroniczne papierosy są wśród uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów nieco bardziej rozpowszechnione, jak te tradycyjne. Po e-papierosy sięgnęło 11% uczniów, w tym więcej niż jednokrotnie – 4%.❖ Z deklaracji badanych wynika, że tradycyjne papierosy są w opinii uczniów bardziej szkodliwe niż e-papierosy – ze szkodliwości e-papierosów zdaje sobie sprawę 91% ankietowanych, natomiast z negatywnego wpływu na zdrowie w przypadku tradycyjnych papierosów – 95% uczniów.
Narkotyki i dopalacze	<ul style="list-style-type: none">❖ Zebrany materiał badawczy wykazał, że bezpośredni kontakt z narkotykami i dopalaczami nie miał żaden z respondentów.❖ W kwestii dostępności narkotyków i dopalaczy w środowisku lokalnym uczniów, wyniki kształtują się na stosunkowo niskim poziomie – 5% uznaje narkotyki, za łatwo dostępne w swojej miejscowości, z kolei 2% uczniów wskazało na łatwą dostępność dopalaczy.❖ Zdecydowana większość respondentów ma świadomość na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia. Jednak należy podkreślić, że brak wiedzy lub świadomości w tym zakresie przejawia w przypadku narkotyków - 5% ankietowanych, a jeśli chodzi o dopalacze – aż 11%.

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miejskiej Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku*

Pytania skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych na terenie Gminy Miejskiej Zawidów także dotyczyły problemów uzależnień wśród jej mieszkańców. Wnioski z badania w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród pracowników sprzedawców napojów alkoholowych w Zawidowie dotyczące uzależnień

Obszar tematyczny	Wnioski
Uzależnienia	<ul style="list-style-type: none">❖ Odpowiedzi ankietowanych sprzedawców wskazują, iż spożycie alkoholu na terenie Gminy na przestrzeni kilku ostatnich lat nie uległo zwiększeniu.❖ Większość sprzedawców doświadczyło sytuacji, w której osoby niepełnoletnie próbowały dokonać zakupu alkoholu w obsługiwanym przez nich punkcie, natomiast do sprzedaży alkoholu przyznała się tylko jeden na ośmiu respondentów.❖ Pozytywne jest to, że wszyscy sprzedawcy wielokrotnie kontrolowali wiek klientów, w przypadku wątpliwości czy jest on pełnoletni.❖ Większość ankietowanych przyznało, iż na terenie Zawidowa zdarzają się sytuacje kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu (63%).❖ Niemal wszyscy sprzedawcy doświadczyli sytuacji, w której osoba nietrzeźwa próbowała dokonać zakupu alkoholu.❖ Bazując na uzyskanych w procesie badawczym wynikach możemy stwierdzić, że problem sprzedaży papierosów osobom nieletnim na terenie Gminy nie występuje w znaczny natężeniu – tylko jeden ankietowany przyznał, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy dokonał sprzedaży papierosów osobie nie mającej 18 lat (13%).

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miejskiej Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku*

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyżej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie wystąpienia przemocy w rodzinach dotkniętych problemami uzależnień;
- zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w związku z występowaniem pandemii COVID – 19;
- brak realizacji programów rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, ORE, KBdSPN, IPiN;

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- wzrost wartości sprzedanego alkoholu w przeliczeniu na 1 dorosłego mieszkańca Gminy na przestrzeni lat 2017-2019;
- brak funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin;
- występowanie problemu prowadzenia pojazdów samochodowych pod wpływem alkoholu (wynik badania ankietowego);
- brak świadomości na temat szkodliwości papierosów, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych wśród części mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów (wynik badania ankietowego).

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy w rodzinie wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że: „przemoc w rodzinie należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa albo dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości podejmowania działań prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Miejskiej Zawidów zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonujący na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Zawidowie Nr XXV/131/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W skład ZI wchodzi przedstawiciele:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kurateli sądowej.

Celem działania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Poniżej przedstawione zostały miejsca, gdzie na terenie Gminy Miejskiej Zawidów mieszkańcy mogą uzyskać pomoc i wsparcie w przypadku **doświadczania przemocy w rodzinie**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Punkt Konsultacyjny

Miejska Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych

Posterunek Policji

Zespół Interdyscyplinarny ds.
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

placówki ochrony zdrowia

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zawidowie na rok 2021* przyjętego uchwałą Nr XXXIV/146/2021 Rady Miejskiej w Zawidowie. Do celów szczegółowych dotyczących przeciwdziałaniu przemocy zawartych w Programie należą:

1. zapobieganie zjawiskom przemocy;
2. zmniejszenie śmiertelności i degradacji psycho-fizycznej osób uzależnionych oraz dotkniętych przemocą;
3. zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu, narkomanią oraz stosowaniem przemocy;
4. współpraca z organami prokuratury i policją w związku ze stosowaniem przemocy domowej.¹⁷

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta - A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny, bądź przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

¹⁷ *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zawidowie na rok 2021* (uchwała nr XXXIV/146/2021 Rady Miejskiej w Zawidowie)

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” przeprowadzanej w Gminie Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019 przedstawione zostały w tabeli nr 22. W 2019 roku wszczęto 10 procedur „Niebieskie Karty” co oznacza wzrost w porównaniu do dwóch poprzednich lat o 25%. W roku przedmiotowym zakończono natomiast 8 procedur „Niebieska Karta”, a liczba rodzin objętych omawianą procedurą wynosiła 12.

Tabela 22. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba rodzin, w których wszczęto procedurę	8	8	10
liczba rodzin, w których zakończono procedurę	9	9	8
liczba rodzin objętych procedurą	11	11	12

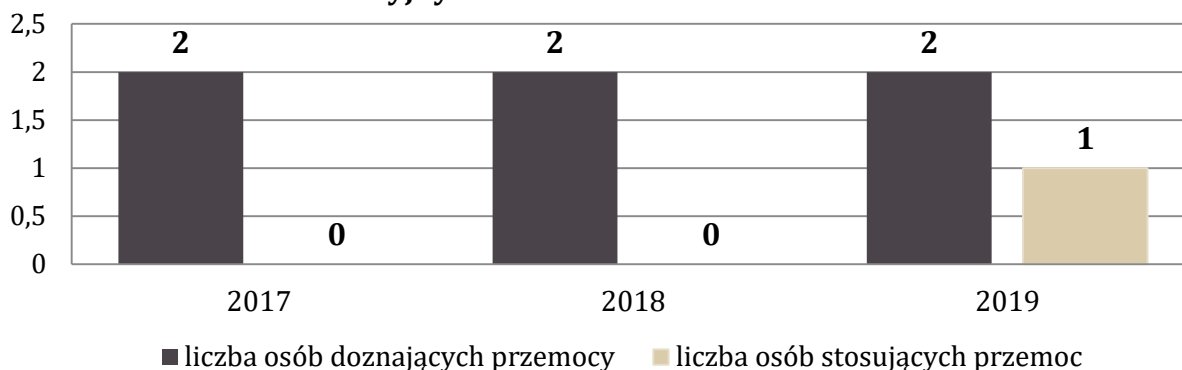
Źródło: Sprawozdanie z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku członkowie grup roboczych objęli swoją pomocą 32 osoby, w tym 11 kobiet, 13 mężczyzn i 8 dzieci, którzy mogli skorzystać z wieloaspektowego poradnictwa.

Z powodu przemocy w rodzinie w latach 2017-2019 żadna z rodzin zamieszkujących Gminę Miejską nie otrzymała pomocy i wsparcia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie.

W 2019 roku w Punkcie Konsultacyjnym udzielono porady 2 osobom doznającym przemocy oraz 1 osobie stosującej przemoc. W porównaniu do dwóch poprzednich lat liczba osób doznających przemocy, korzystających z pomocy i wsparcia Punktu Konsultacyjnego utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast liczba osób stosujących przemoc zwiększyła się o 1. Dane w tym zakresie przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 31. Liczba osób doznających oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok

Diagnoza problemów społecznych (badania społeczne)

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczącego przemocy w rodzinie.

Tabela 23. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące przemocy

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Z przeprowadzonego badania wynika, iż problem przemocy domowej dotyczy bezpośrednio 5% dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów – stwierdzili oni, że w ich domu występuje przemoc. ❖ Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu zadeklarował wysoki odsetek badanych – średnio co trzeci respondent, tj. 31%. ❖ Do zastosowania przemocy wobec dziecka/dzieci w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznała się 1 osoba spośród 8, które zadeklarowały, iż stosowały przemoc.
Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci pozwala zauważyć, że średnio co ósmy mieszkaniec biorący udział w badaniu ma do niej pozytywny stosunek lub nie uważa jej za jednoznacznie negatywną (12%).

Źródło: Diagnoza problemów społecznych Gminy Miejskiej Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Najważniejsze wnioski z badania przeprowadzonego wśród uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów, a dotyczące przemocy domowej i rówieśniczej przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 24. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące przemocy

Obszar tematyczny	Wnioski
Skala przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none">❖ W kontekście przytoczonych danych można wysnuć wniosek, że przemocy kiedykolwiek w życiu doznał stosunkowo duży odsetek uczniów ze szkół znajdujących się na terenie Gminy – zadeklarował to co piąty respondent (20%).❖ Większość badanych doświadczyło przemocy ze strony mamy, znajomych oraz kolegów ze szkoły (po 30% spośród uczniów deklaruujących doświadczenie przemocy).❖ 2% uczniów stwierdziło, że doznaje przemocy bezpośrednio w swoim domu, gdyż odpowiedzieli oni, że członkowie ich rodziny stosują wobec nich przemoc.
Skala przemocy rówieśniczej	<ul style="list-style-type: none">❖ Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklaruujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznał to średnio co trzeci respondent (40%).❖ Wśród uczniów, którzy zadeklarowali doświadczenie przemocy, co trzeci doznał jej ze strony swoich znajomych lub kolegów ze szkoły (po 30%).❖ Połowa badanych uczniów, którzy przyznali, iż zastosowali przemoc użyło jej wobec swoich rówieśników.

Źródło: *Diagnoza problemów społecznych Gminy Miejskiej Zawidów. Raport z badań ankietowych przeprowadzonych w 2020 roku*

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- brak funkcjonującej grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- wzrost liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”;
- znaczny odsetek dorosłych mieszkańców uważających stosowanie kar fizycznych za dobrą metodę wychowawczą (wynik badania ankietowego);

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- stosunkowo wysoki odsetek dorosłych mieszkańców deklarujących doświadczenie przemocy (wynik badania ankietowego);
- nasilające się zjawisko przemocy rówieśniczej (wynik badania ankietowego).

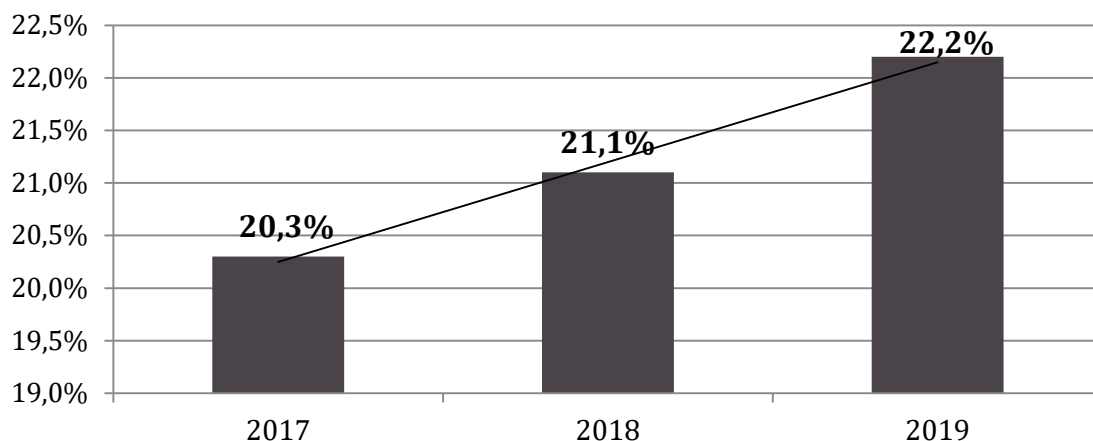
AKTYWNOŚĆ I INTEGRACJA SPOŁECZNA SENIORÓW

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W 2019 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 22,2% wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów, co oznacza wzrost w stosunku do 2017 roku o 1,9 pp.

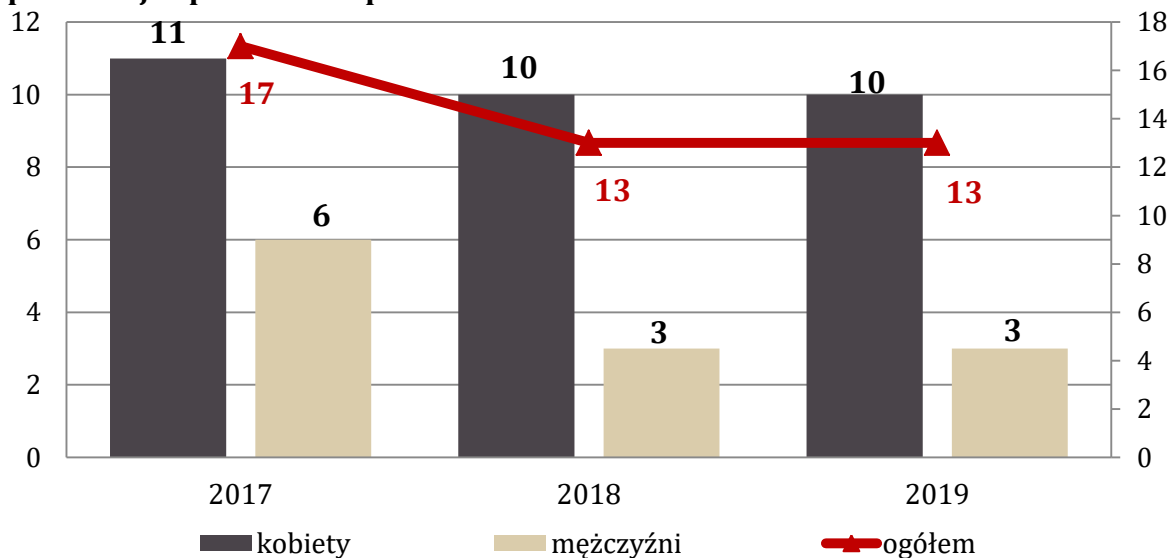
Wykres 32. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy i wsparcia z pomocy społecznej wyniosła w 2019 roku 13. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety – było ich 10, natomiast korzystających ze wsparcia mężczyzn – 3. W latach 2018-2019 ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystająca z pomocy społecznej w stosunku do 2017 roku uległa zmniejszeniu o 24%,

Wykres 33. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019

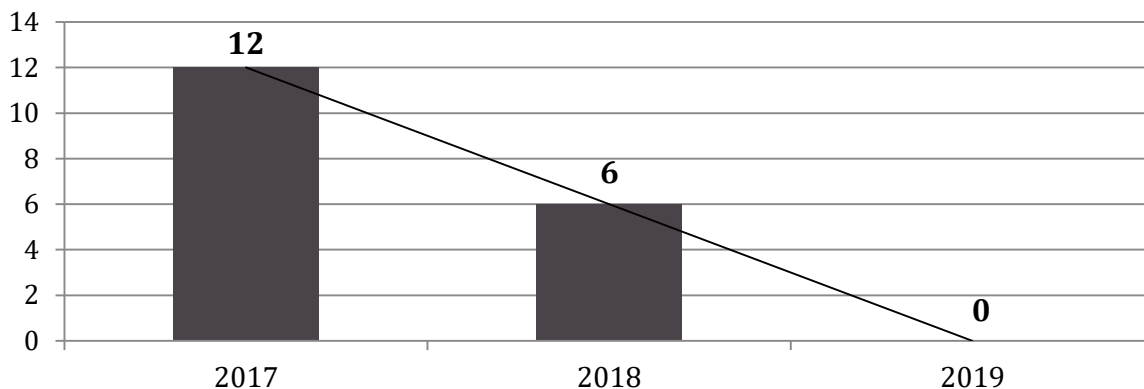

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W 2017 roku udzielonych zostało 12 świadczeń pielęgnacyjnych mieszkańcom Gminy, którzy ukończyli 75 lat, w 2017 roku – 6, natomiast w 2019 roku zasiłek ten nie został przyznany żadnemu mieszkańcowi Gminy Miejskiej Zawidów.

Wykres 34. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2019 (liczba świadczeń)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Osobom starszym, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym, przysługuje prawo do opieki w Domu Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w Domu Pomocy Społecznej pokrywa zainteresowany w wysokości 70% swojego dochodu (najczęściej jest to renta bądź emerytura). Uzupełnienie kwoty do 100% (całkowite koszty utrzymania) to zadanie rodziny bądź gminy, gdy rodzina nie jest wydolna finansowo. Pobyt w Niepublicznym Domu Seniora opłacany jest przez samych jego pensjonariuszy ze środków własnych (rent, emerytur, oszczędności, dochodów z innych tytułów), bądź przez rodzinę osoby zamieszkującej. Istnieje również możliwość dofinansowań pobytów z budżetu publicznego, o ile dom nie jest związany umową z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zajmują się tym odpowiednie jednostki administracyjne Pomocy Rodzinie¹⁸.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie w 2019 roku, poniósł odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej 9 mieszkańców, na łączną kwotę 163 292 zł. Szczegółowe dane dotyczące odpłatności za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019 znajdują się w tabeli poniżej.

¹⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

Tabela 25. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019

wyszczególnienie	2017	2018	2019
liczba osób	8	9	9
kwota świadczeń (zł)	197 452	163 037	163 292

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

W odpowiedzi na potrzeby osób starszych, od 2019 roku w Gminie Miejskiej Zawidów działalność prowadzi Klub Seniora, którego spotkania organizowane są w Zawidowskim Ośrodku Kultury. Działalność Koła służy aktywizacji i integracji seniorów zamieszkujących miasto Zawidów.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych;
- stały wzrost na przestrzeni lat udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

PROMOCJA ZATRUDNIENIA, REINTEGRACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB PODLEGAJĄCYCH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU

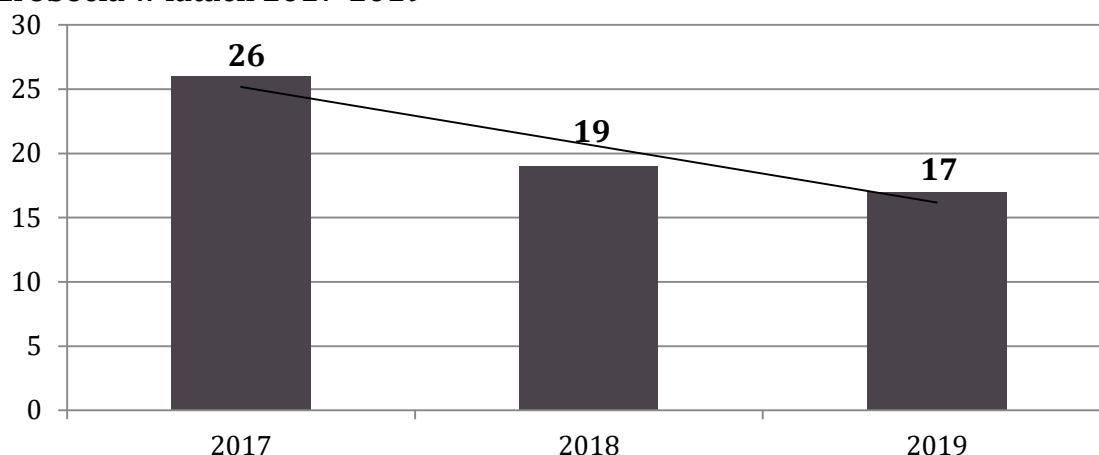
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej jest bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy), jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość. Negatywne skutki bezrobocia odciskają również piętno na funkcjonowaniu rodziny osoby pozostającej bez pracy. W szczególności dotyczy to dzieci osoby bezrobotnej, które odczuwając własną sytuacją materialną jako gorszą, w porównaniu do swoich rówieśników, stopniowo mogą izolować się, co jest dotkliwym ograniczeniem naturalnych potrzeb związanych z rozwojem intelektualnym i społecznym. Bezrobocie jest również przyczyną zaniechania uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym.

W 2019 roku bezrobocie jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **trzecim** miejscu pod względem liczby rodzin otrzymując pomoc.

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 17. Na przestrzeni lat 2017-2019 można zauważyć tendencję spadkową liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu o 35%.

Wykres 35. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018, 2019 rok

Na koniec 2019 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu zarejestrowanych było łącznie 60 osób. Oznacza to wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 36%, natomiast w porównaniu do roku 2017 o 76%. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy kobiet jest więcej niż mężczyzn (liczba kobiet -34, liczba mężczyzn – 26).

Tabela 26. Mieszkańcy Gminy Miejskiej Zawidów zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019

	2017	2018	2019
kobiety	17	20	34
mężczyźni	17	24	26
ogółem	34	44	60

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową możemy zauważyć, że w stosunku do 2017 roku nastąpił wzrost udziału osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy. Z kolei odnotowany został nieznaczny spadek udziału osób do 30 roku życia oraz powyżej 50 lat kształtujący się na poziomie kolejno 4 i 2 pp. Na przestrzeni ostatnich lat najmniejszą liczbę osób pozostających bez zatrudnienia zarejestrowanych w PUP stanowiły osoby przed 25 roku życia.

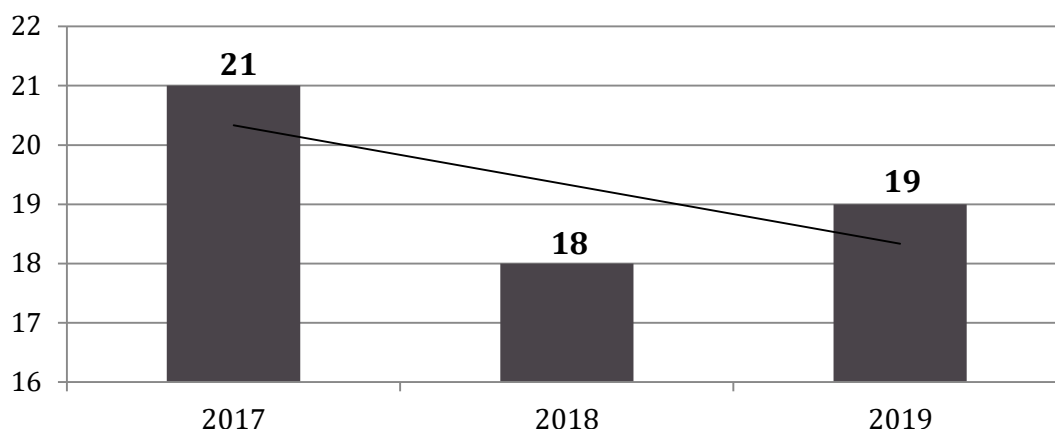
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019 z podziałem na wiek

kategoria wiekowa	31 grudnia 2017		31 grudnia 2018		31 grudnia 2019	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
ogółem	34	100	44	100	60	100
do 25 roku życia	3	9	3	7	7	12
do 30 roku życia	8	24	8	18	12	20
powyżej 50 roku życia	15	44	21	48	25	42

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne, ponieważ świadczy albo o braku chęci podjęcia pracy albo o braku możliwości podjęcia zatrudnienia. Według danych przedstawionych na poniższym wykresie, pod koniec 2019 roku osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy stanowiły 32%, spośród wszystkich bezrobotnych mieszkańców Gminy. Na przestrzeni lat 2017-2019 udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogólnej liczbie wszystkich mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu uległ zmniejszeniu (w 2017 roku osoby te stanowiły 62% ogółu, natomiast w 2018 roku – 41%).

Wykres 36. Liczba zarejestrowanych w PUP długotrwanie bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów na przestrzeni 2017-2019

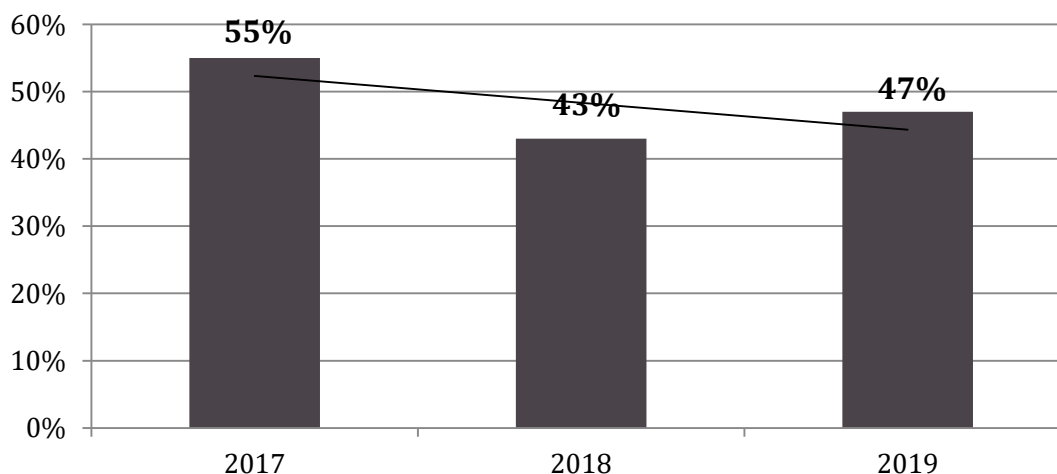

Źródło: https://bdl.stat.gov.pl

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Dostrzegalna jest pozytywna tendencja jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni trzech ostatnich lat omawiany wskaźnik kształtował się na zróżnicowanym poziomie. W 2017 roku wynosił 55%, w 2018 roku – 43%, natomiast w 2019 roku – 47%. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na to, że wskaźnik ten pomimo spadku od 2018 roku, utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na stosunkowo wysokim poziomie.

Wykres 37. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2019 rok

Mieszkańcy Gminy Miejskiej Zawidów mają możliwość korzystania z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w zakresie rozwoju zatrudnienia, który jest podmiotem realizującym szereg różnorodnych form aktywizacji osób pozostających bez pracy. W 2020 roku mieszkańcy Gminy mogli wziąć udział w następujących projektach aktywizujących:

- projekt pozakonkursowy realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie zgorzeleckim (V)”. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia (w tym osoby z niepełnosprawnościami), zarejestrowane w PUP w Zgorzelcu jako osoby bezrobotne. W ramach projektu realizowane były takie formy wsparcia jak: staże, szkolenia, bony szkoleniowe, bony na zasiedlenie,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz pośrednictwo pracy/poradnictwo zawodowe.

- projekt pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych po 30 roku życia w powiecie zgorzeleckim”, Oś Priorytetowa VIII Rynek Pracy, Działanie 8.1 Projekty powiatowych urzędów pracy, w ramach którego realizowane są takie formy wsparcia jak staże, szkolenia, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz pośrednictwo pracy/poradnictwo zawodowe.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej powyższej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- bezrobocie jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy i wsparcia z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przez mieszkańców Gminy;
- wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

WSPARCIE OSÓB Z PROBLEMEM UBÓSTWA

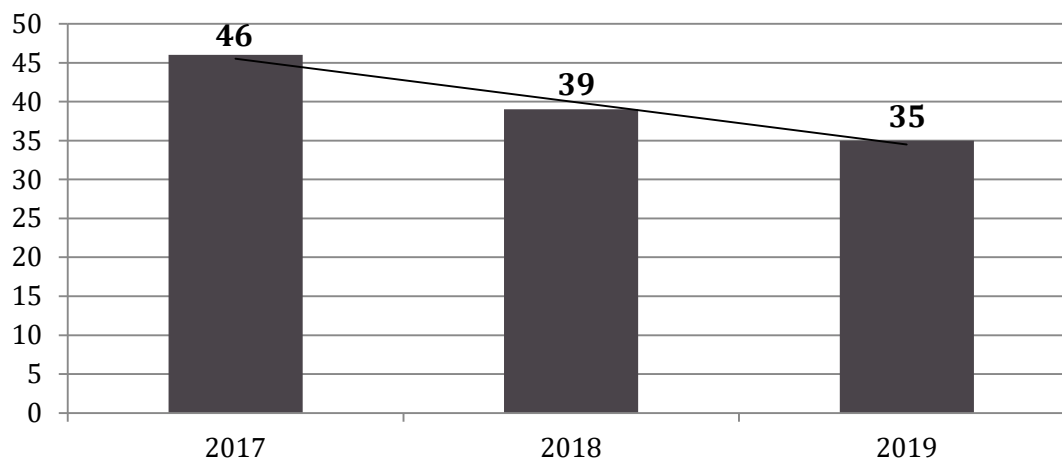
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawniane były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

W 2019 roku **ubóstwo** jako powód udzielania pomocy i wsparcia z pomocy społecznej znajdowało się na **pierwszym** miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia. Z tego powodu wsparcie otrzymało 35 rodzin.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa uległa na przestrzeni lat 2017-2019 spadkowi. W 2017 roku z tego powodu z pomocy skorzystało 46 rodzin, w 2018 roku - 39, natomiast w 2019 roku - 35. W stosunku do 2017 roku oznacza to spadek o 24%.

Wykres 38. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W 2019 roku zasiłki stałe pobierało 19 osób, tj. o 17% mniej niż w 2018 roku oraz o 21% w stosunku do 2017 roku. W przypadku zasiłków okresowych, w 2019 roku liczba ich świadczeniobiorców kształtowała się na poziomie 14 – co oznacza wzrost o 8% w stosunku do roku 2018 i spadek o 7% w stosunku do roku 2017. Zasiłki celowe pobierały natomiast 32 osoby i jest to wzrost o 3% w porównaniu do roku poprzedniego, a spadek o 9% w stosunku do roku 2017.

W porównaniu do 2017 roku dostrzegalna jest tendencja spadkowa w zakresie przyznawanych zasiłków stałych, okresowych i celowych.

Tabela 28. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2017-2019

rodzaj zasiłku	2017		2018		2019	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	24	123 676 zł	23	107 198 zł	19	96 362 zł
zasiłek okresowy	15	17 832 zł	13	16 754 zł	14	17 317 zł
zasiłek celowy	34	24 124 zł	31	19 655 zł	32	19 688 zł

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Mieszkańcy Gminy Zawidów w okresie od 2014 do 2018 roku korzystali również z programu finansowego w zakresie dożywiania - „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Strategicznym celem Programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

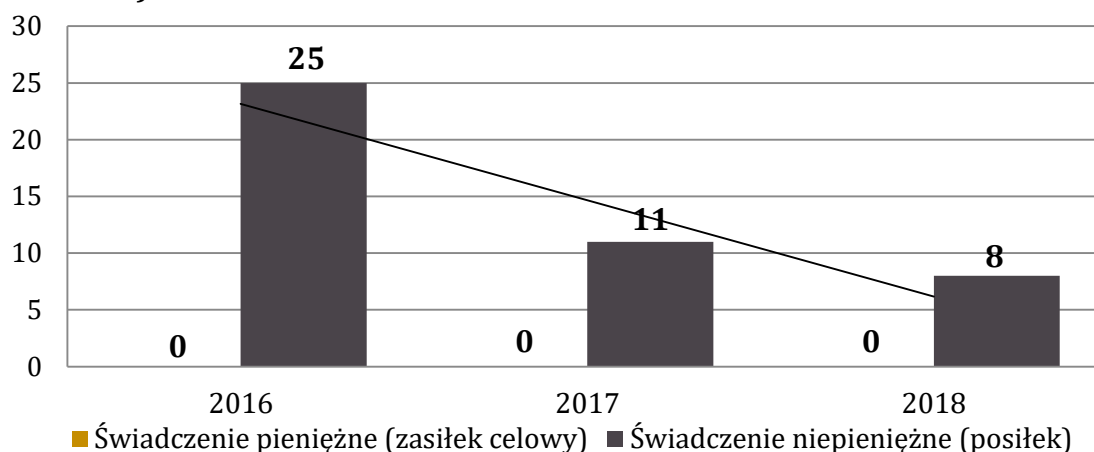
- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych¹⁹.

¹⁹ www.gov.pl/web/rodzina

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Na przestrzeni lat 2016-2018 żaden z mieszkańców nie otrzymał świadczeń pieniężnych w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W formie świadczenia niepieniężnego w 2016 roku pomoc otrzymało 25 osób, w 2017 roku – 11, natomiast w 2018 roku – 8. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców pomocy w formie posiłku uległa zmniejszeniu.

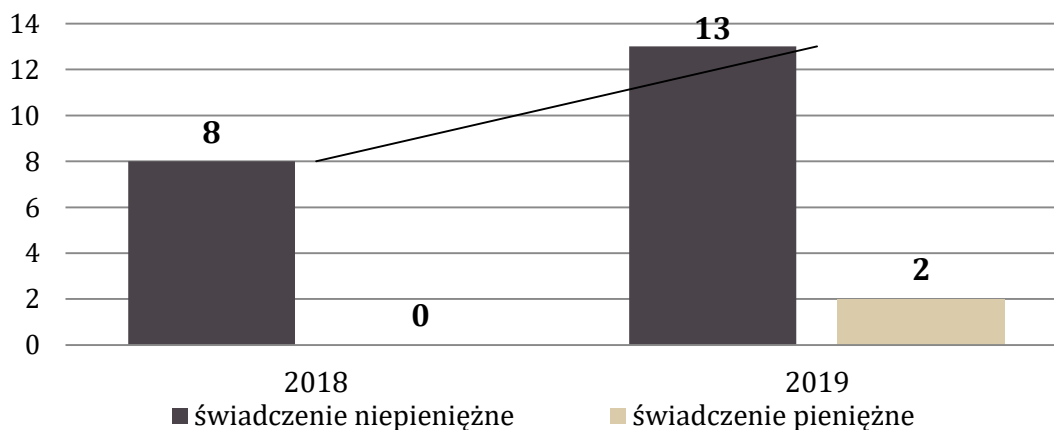
Wykres 39. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017 i 2018 rok

15 października 2018 roku ustanowiony został Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W 2019 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 2 osobom. Świadczenie niepieniężne w formie posiłku otrzymało z kolei 13 osób, czyli o 5 osób mniej niż w roku 2018. W roku przedmiotowym wydatkowano na ten cel kwotę w wysokości 17 705 zł.

Wykres 40. Świadczenia pieniężne przyznane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2019

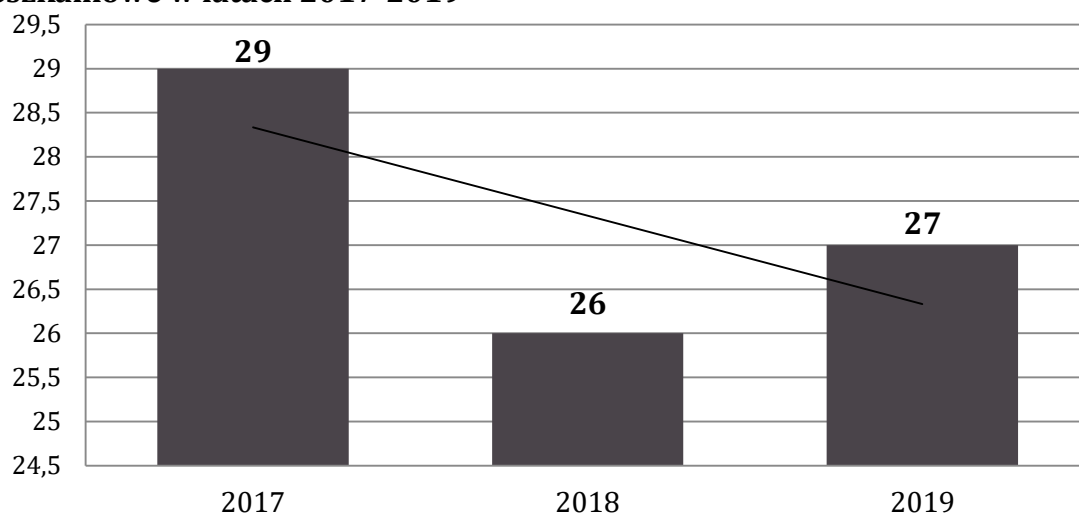

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych z związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2019 roku świadczenie pieniężne w formie dotatków mieszkaniowych otrzymało 27 gospodarstw domowych, w 2018 roku – 26, natomiast w 2017 roku – 29.

Wykres 41. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym kształtuje się w Gminie Miejskiej Zawidów na wyższym samym poziomie, niż ma to miejsce zarówno na terenie całego powiatu jak i województwa. Na wartość barometru ubóstwa w wymiarze finansowym składają się następujące wskaźniki: dochód w gminie przypadający na jednego mieszkańca, liczba osób, którym przyznano świadczenie (pieniężne/ niepieniężne) przypadająca na każde 1000 mieszkańców gminy oraz odsetek osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej. Im wyższa wartość wskaźnika, tym sytuacja Gminy jest korzystniejsza. W Gminie Miejskiej Zawidów wynosi on 0,87.

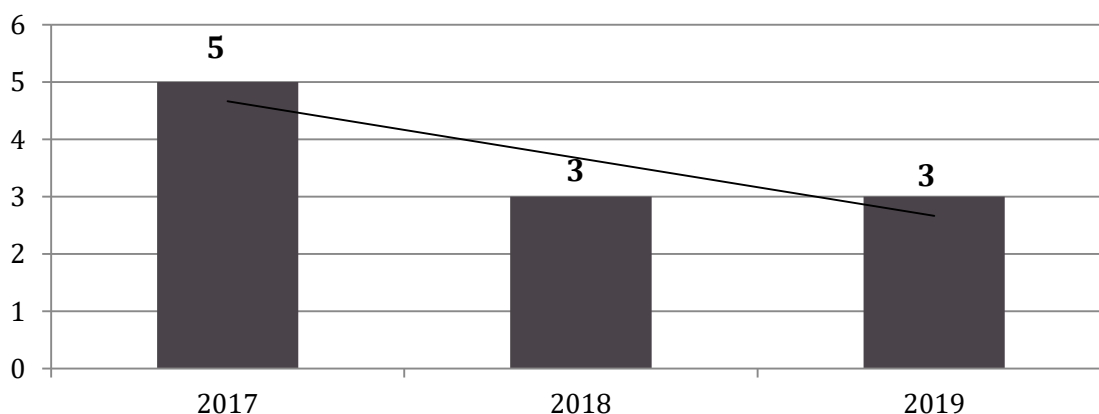
Rysunek 6. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w Gminie Miejskiej Zawidów, powiecie zgorzeleckim oraz województwie dolnośląskim w 2019 roku

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 rok

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa jak i jego skutkiem. W 2019 roku z powodu bezdomności pomoc i wsparcie otrzymały 3 osoby, w 2018 – również 3, z kolei w 2017 – 5. Informacje w tym zakresie na przestrzeni lat 2017-2019 przedstawia poniższy wykres. Dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia z MOPS wskazują na to, że problem bezdomności jest widoczny na terenie Gminy Miejskiej Zawidów, jednakże nie przyjmuje on znacznych rozmiarów.

Wykres 42. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2019

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- ograniczenie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb bytowych w wyniku niedoboru środków finansowych, skutkujące funkcjonowaniem w sytuacji zagrożenia egzystencji;
- ubóstwo jako główny powód udzielania pomocy i wsparcia mieszkańcom Gminy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- występujący na terenie Gminy problem bezdomności;
- ograniczona aktywność zawodowa i społeczna wśród osób dorosłych;
- przyjmowanie pozycji społecznej „osoby ubogiej” jako stałej formy funkcjonowania społecznego, która prowadzi do zjawiska wyuczonej bezradności.

PROBLEM PRZESTĘPCZOŚCI

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

W 2019 roku na terenie Gminy stwierdzono łącznie 32 przestępstwa, ponadto zatrzymano 10 nietrzeźwych kierujących, w tym 3 pod wpływem środków odurzających, ujawniono także 5 przestępstw narkotykowych. W omawianym roku funkcjonariusze ujawnili 162 wykroczenia, sporządzili także 3 wnioski o ukaranie sprawców, które zostały skierowane do Sądu Rejonowego w Zgorzelcu. Natomiast szczegółowe dane w zakresie popełnionych przestępstw tzw. uciążliwych społecznie zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 29. Łączna liczba i rodzaje popełnionych przestępstw na terenie Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019

Rodzaj przestępstwa	Liczba popełnionych przestępstw		
	2017	2018	2019
rozboje	0	2	0
bójki i pobicia	1	1	1
kradzieże	8	5	12
kradzieże z włamaniem	10	20	15
uszkodzenia ciała	3	1	1
zniszczenie mienia	3	3	3
razem	25	32	32

Źródło: Raport o stanie Gminy Zawidów za 2018 i 2019 rok

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Zawidowie na przełomie lat 2017-2019 prowadzili działalność profilaktyczną skierowaną do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy z zakresu odpowiedzialnego wypoczynku oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z analizy sytuacji, wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- wzrost liczby popełnionych przestępstw na terenie Gminy;
- wzrost liczby przestępstw związanych z kradzieżą;
- występujący problem kierowania pojazdami przez nietrzeźwych kierowców.

REWITALIZACJA SPOŁECZNA

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Gmina Miejska Zawidów realizuje *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów na lata 2016– 2023* zatwierdzony uchwałą Nr XXVII/138/2017 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 20 marca 2017 roku, stanowiący podstawę do podjęcia działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

„Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji” - ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2021 r. poz. 11).

Obszar rewitalizacji to taki, na którym występuje koncentracja negatywnych zjawisk natury społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Głównym celem rewitalizacji Miasta Zawidów jest: *„Aktywna rewitalizacja społeczna w powiązaniu z działaniami infrastrukturalnymi.”*

Wśród celów strategicznych zawartych w niniejszym programie należy wyszczególnić:

- konkurencyjna i efektywna wieloaspektowa gospodarka,
- podniesienie atrakcyjności oferty inwestycyjnej Miasta Zawidów,
- efektywny system edukacji powiązany z aktywnością mieszkańców,
- atrakcyjna oferta kulturalna oraz turystyczno-rekreacyjna,
- rozwój infrastruktury technicznej, inwestycji i zachowań proekologicznych,
- dogodna dostępność komunikacyjna,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i świadczeniu wysokiej jakości usług dla mieszkańców,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

- sprawność administracyjna i partycypacja mieszkańców w inicjatywach rozwojowych.

Obszary problemowe

W oparciu o wnioski wynikające z prezentowanej analizy wyróżniono najważniejsze obszary problemowe w dziedzinie planowania strategicznego, tj.:

- degradacja przestrzeni publicznych,
- degradacja społeczna.

ANALIZA SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje dany podmiot.

GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

MOCNE STRONY

1. Atrakcyjność Gminy pod względem przyrodniczym oraz turystycznym.
2. Dogodne położenie komunikacyjne – graniczenie z Republiką Czeską i Niemcami.
3. Wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON.
4. Działalność kulturalna prowadzona przez Ośrodek Kultury i Miejską Bibliotekę Publiczną.
5. Zróżnicowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna.
6. Działalność licznych stowarzyszeń.
7. Spadek wskaźnika deprywacji lokalnej na przestrzeni ostatnich lat.
8. Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doświadczających przemocy w rodzinie dzięki funkcjonowaniu Punktu Konsultacyjnego.
9. Funkcjonowanie na terenie Gminy miejsca dla seniorów – Klub Seniorów.
10. Prowadzenie różnorodnej działalności o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży w szkołach.
11. Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców.
12. Występowanie lokali socjalnych w zasobach Gminy oraz wzrost ich liczby na przestrzeni ostatnich lat.
13. Dochody Gminy przewyższające jej wydatki na przestrzeni ostatnich lat.
14. Spadek wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
15. Spadek na przestrzeni ostatnich lat liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.
16. Prowadzenie działalności gospodarczej przez średnie i duże podmioty gospodarki.

SŁABE STRONY

1. Utrzymujący się na przestrzeni ostatnich lat ujemny przyrost naturalny.
2. Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności.
3. Spadek liczby mieszkańców Gminy.
4. Brak funkcjonujących rodzin wspierających.
5. Brak żłobka/klubu malucha w zasobach infrastrukturalnych Gminy.
6. Brak funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin.
7. Brak realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA, OREm KBsPN, IPIŃ.
8. Występujący problem ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia, stanowiące główne powody korzystania z pomocy społecznej przez mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów.
9. Brak spełnienia ustawowego obowiązku co do liczby zatrudnionych pracowników socjalnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
10. Występowanie problemu bezdomności.
11. Zbyt mało rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz zjawiskiem przemocy.
12. Występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.
13. Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej.
14. Zbyt mała ilość alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.
15. Brak funkcjonujących placówek wsparcia dziennego.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

17. Wyższa wartość wskaźnika barometru ubóstwa w porównaniu do powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego.

16. Brak placówek działających na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami.

17. Wzrost liczby osób, wobec których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu leczenia odwykowego.

18. Niewykorzystany w pełni potencjał turystyczny Gminy.

19. Brak funkcjonującej grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.

20. Wzrost liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

21. Brak świadomości wśród części mieszkańców Gminy na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych oraz papierosów (wynik badania ankietowego).

SZANSE

1. Rozwój turystyki.
2. Rozwój gospodarczy Gminy.
3. Pozyskanie środków unijnych na rozwój Gminy.
4. Promocja Gminy w całej Polsce.
5. Utworzenie nowych miejsc pracy w Gminie.
6. Poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
7. Wzrost aktywności i integracji osób starszych.
8. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych.
9. Szkolenia i podnoszenie kompetencji kadry działającej w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.
10. Dostępność do pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.
11. Rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
12. Dostęp mieszkańców do informacji na temat możliwych form pomocy w przypadku problemów uzależnień i przemocy.
13. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów społecznych oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.

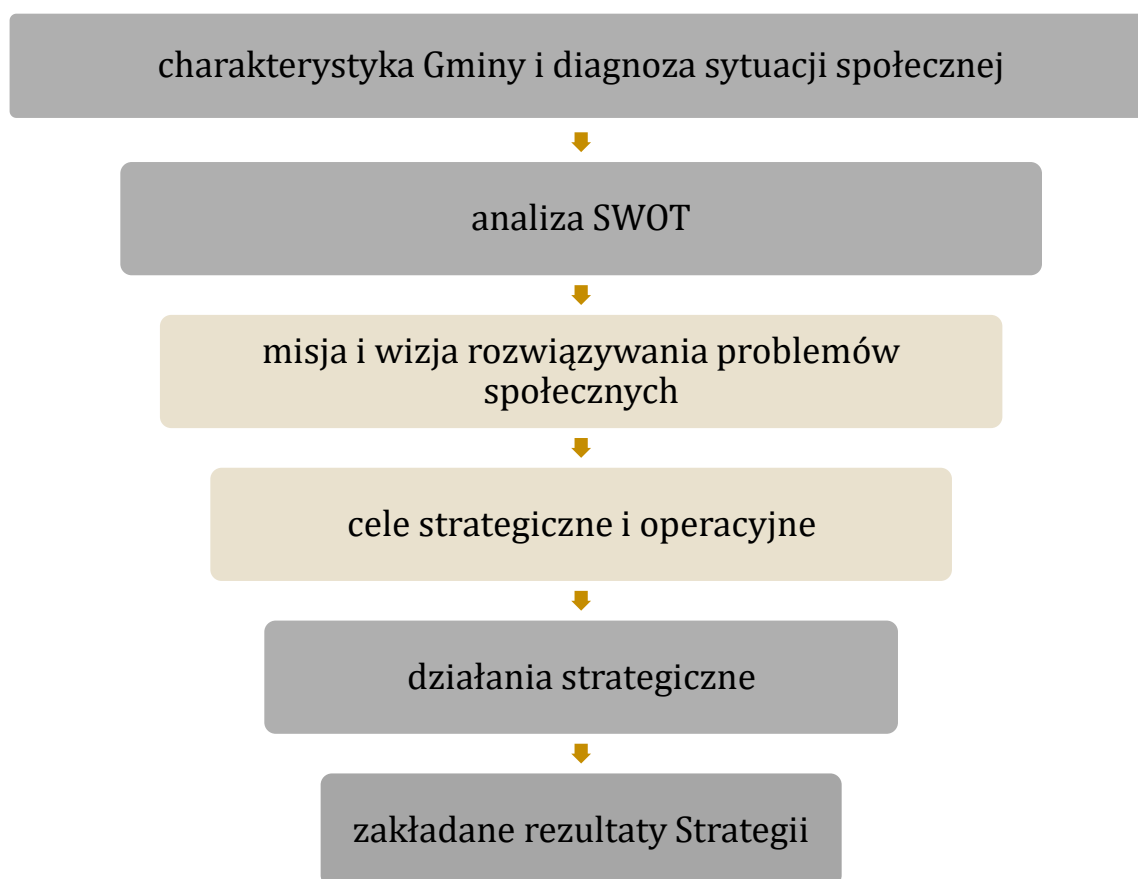
ZAGROŻENIA

1. Starzejące się społeczeństwo.
2. Wzrost zapotrzebowania na ośrodki wsparcia oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych.
3. Zwiększenie się liczby mieszkańców potrzebujących pomocy społecznej.
4. Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności.
5. Zagrożenie izolacją społeczną i samotnością osób starszych.
6. Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych.
7. Zwiększenie skali problemu przemocy w stosunku do dzieci.
8. Wzrost problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, zaburzenie więzi rodzinnych.
9. Podejmowanie zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej oraz analiza SWOT, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 7. Elementy procesu planowania strategicznego

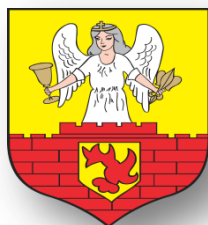
Źródło: opracowanie własne

MISJA I WIZJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Wizja rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Zawidów została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Zawidów to przykład jednostki terytorialnej, dążącej do stworzenia warunków sprzyjających trwałej aktywizacji zawodowej i społecznej swoich mieszkańców poprzez właściwą działalność administracji samorządowej oraz organizacji pozarządowych, wykorzystująca potencjał tkwiący w zasobach społecznych, gospodarczych, kulturalnych i przyrodniczych regionu.

Tak sformułowana wizja pozwala na zdefiniowanie **misji**, w brzmieniu:

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów jest realizowanie skutecznej i zintegrowanej polityki społecznej, dążącej do włączenia w nurt życia społeczno-zawodowego wszystkich mieszkańców poprzez wspieranie i zaspokajanie ich potrzeb w celu zintegrowanego rozwoju Gminy, dzięki wykorzystaniu potencjału społeczności lokalnej, z uwzględnieniem istotnych uwarunkowań środowiskowych.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne, wskaźniki realizacji zadań, podmioty współpracujące oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

Cel strategiczny nr 1	<ul style="list-style-type: none">• Skuteczny i zintegrowany system wspierania rodziny.
Cel strategiczny nr 2	<ul style="list-style-type: none">• Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości partycypacji w życiu społecznym osób zależnych (z niepełnosprawnościami, niesamodzielnymi oraz seniorów).
Cel strategiczny nr 3	<ul style="list-style-type: none">• Promocja zdrowego stylu życia oraz profilaktyka rozwiązywania problemów uzależnień.
Cel strategiczny nr 4	<ul style="list-style-type: none">• Rozwój skutecznego i interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Cel strategiczny nr 5	<ul style="list-style-type: none">• Aktywizacja i reintegracja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych.
Cel strategiczny nr 6	<ul style="list-style-type: none">• Przeciwdziałanie zjawisku marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem.
Cel strategiczny nr 7	<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego i zrównoważonego rozwoju Gminy Miejskiej Zawidów oraz poprawa jakości życia mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY NR 1

SKUTECZNY I ZINTEGROWANA SYSTEM WSPIERANIA RODZINY

Cel operacyjny nr 1

Skuteczna ochrona i wspieranie rodzin w zakresie opieki poprzez zagwarantowanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, a także wsparcie jej członków w przewyżnianiu sytuacji kryzysowych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy w postaci asystenta rodziny.	Liczba asystentów. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Liczba dzieci w rodzinach.	MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
2	Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	MOPS, PCPR, Sąd	Budżet Gminy
3	Stworzenie i koordynowanie funkcjonowania rodzin wspierających.	Liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej. Liczba funkcjonujących rodzin wspierających.	MOPS	Budżet Gminy
4	Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w zakresie wsparcia prawnego i psychologicznego.	Liczba rodzin objętych specjalistycznym wsparciem oraz poradnictwem.	MOPS, UM, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR	Budżet Gminy
5	Organizowanie warsztatów dla rodziców wzmacniających kompetencje wychowawcze.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach wzmacniających kompetencje wychowawcze.	MOPS, UM, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

6	Zapewnienie potrzeb bytowych rodziny – zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną i niematerialną.	MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
---	---	---	------	------------------------------------

Cel operacyjny nr 2

Tworzenie warunków do prawidłowej socjalizacji dzieci i młodzieży oraz działalność na rzecz wzmocnienia więzi rodzinnych oraz integracji rodzin.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę z placówkami oświatowymi.	Liczba placówek oświatowych i placówek wsparcia dziennego, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	MOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
2	Utworzenie żłobka/klubu malucha.	Utworzona placówka. Liczba dzieci uczęszczających do placówki.	UM	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki Europejskie
2	Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	Utworzenie placówki. Liczba dzieci uczestniczących do placówki wsparcia dziennego.	UM, MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3	Organizowanie różnego rodzaju działań i aktywności mających na celu integrację dzieci i młodzieży oraz rodzin. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz rodzin.	Liczba zorganizowanych działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży oraz rodzin, liczba ich uczestników.	UM, MOPS, OK, MBP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

4	Organizowanie oraz współfinansowanie wycieczek zimowych i letnich dla dzieci i młodzieży.	Liczba osób korzystających z wycieczek zimowych i letnich.	MOPS	Budżet Gminy
5	Współpracowanie z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin problemów.	Liczba placówek z którymi podjęto współpracę.	MOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów

CEL STRATEGICZNY NR 2

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE MOŻLIWOŚCI PARTYCYPACJI W ŻYCIU SPOŁECZNYM OSÓB ZALEŻNYCH (Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, NIESAMODZIELNYCH ORAZ SENIORÓW).

Cel operacyjny nr 1

Wsparcie, aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych poprzez wykorzystanie dostępnych form pomocy instytucjonalnej, materialnej oraz opiekuńczo-pielęgniawczej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Stworzenie warunków do skutecznej integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez organizację imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych oraz turystycznych.	Liczba zorganizowanych integracyjnych przedsięwzięć o charakterze sportowym, kulturalnym, rekreacyjnym lub turystycznym dla osób niepełnosprawnych.	MOPS, OK, MBP, NGO	Budżet Gminy
2	Dostosowanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Liczba działań zmierzających do dostosowania infrastruktury gminnej do potrzeb osób niepełnosprawnych.	UM, MOPS.	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

3	Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnościami.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
4	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	MOPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
5	Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie Gminy Miejskiej Zawidów.	Utworzenie ŚDS. Liczba uczestników ŚDS.	MOPS, UM	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
6	Utworzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej na terenie Gminy Miejskiej Zawidów.	Utworzenie WTZ. Liczba uczestników WTZ.	MOPS, UM	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusze Europejskie
7	Rozwój procesu wczesnej interwencji, rozpoznania i leczenia dzieci niepełnosprawnych oraz zagrożonych niepełnosprawnością.	Liczba dzieci objętych procesem wczesnego wspomaganie rozwoju.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
8	Zwiększenie dostępności kształcenia integracyjnego poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych.	Liczba utworzonych grup i klas integracyjnych. Liczba dostępnych miejsc w grupach i klasach integracyjnych.	UM, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Budżet Gminy
9	Promowanie i wspieranie idei wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba działań promujących i wspierających wolontariat.	MOPS, UM, NGO	Budżet Gminy PFRON
10	Promowanie i wspieranie powstawania grup samopomocowych dla osób niepełnosprawnych.	Liczba powstałych grup samopomocowych.	MOPS, NGO	Budżet Gminy
11	Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	MOPS	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Cel operacyjny nr 2

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych skutkująca efektywnym przeciwdziałaniem bezrobociu oraz utrzymaniem aktualnego zatrudnienia wśród niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Prowadzenie kampanii informacyjnych o dostępnych formach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.	MOPS, UM, PUP, PCPR, NGO	Budżet Gminy
2	Działania mające na celu zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych na rynku pracy poprzez wspieranie realizacji zawodowej w miejscach pracy chronionej oraz na otwartym rynku pracy.	Liczba działań zmierzających do zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.	MOPS, PCPR, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
3	Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do przedsiębiorców na temat możliwości zawodowych osób niepełnosprawnych.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych.	MOPS, UM, PUP, PCPR, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
4	Prowadzenie poradnictwa zawodowego dla młodzieży i dorosłych, niepełnosprawnych mieszkańców Gminy.	Liczba osób niepełnosprawnych objętych poradnictwem zawodowym.	UM, MOPS, placówki oświatowe, PUP, PCPR	Budżet Gminy PFRON
5	Inicjowanie i wspieranie tworzenia oraz utrzymania miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w ramach działalności podmiotów ekonomii społecznych (np. spółdzielni socjalnych).	Liczba nowo utworzonych i utrzymanych miejsc pracy.	UM, MOPS, PUP, PCPR	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Środki europejskie
6	Prowadzenie międzysektorowej współpracy na rzecz osób niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych.	Liczba podmiotów prowadzących działania na rzecz niepełnosprawnych osób nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych.	UM, MOPS, PCPR, PUP, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Cel operacyjny nr 3

Aktywizacja zawodowa, społeczno-kulturalna i obywatelska osób starszych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Organizacja zajęć: rekreacyjno-sportowych, kulturalnych, promujących zdrowy i aktywny tryb życia oraz edukacyjnych, mających na celu integrację społeczną a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów.	Liczba seniorów uczestniczących w zajęciach.	MOPS, UM, OK, MBP, NGO	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
2	Promowanie pozytywnego wizerunku osoby starszej w społeczności lokalnej.	Liczba podjętych działań.	MOPS, UM, OK, MBP	Budżet Gminy
3	Prowadzenie akcji informacyjnych/ warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Liczba podjętych akcji informacyjnych/ przeprowadzonych warsztatów.	MOPS, UM, OK, MBP, PP	Budżet Gminy
4	Diagnozowanie oraz monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych.	Liczba przeprowadzonych diagnoz.	MOPS	Bez kosztów
5	Wspieranie różnorodnych form samoorganizowania się seniorów.	Liczba działań podjętych w ramach wspierania różnorodnych form samoorganizowania się osób starszych.	UM, MOPS, OK, MBP, NGO	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Cel operacyjny nr 4

Zapewnienie systemowego wsparcia osobom starszym i ich bliskim w celu zapewnienia warunków możliwie pełnej i adekwatnej do potrzeb opieki dla seniorów, pozwalającej na aktywne funkcjonowanie w środowisku lokalnym.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Prowadzenie i promocja nowoczesnych rozwiązań opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi (np. teleopieka, teleanioł itp.).	Liczba osób objętych nowoczesnymi rozwiązaniami w zakresie opieki.	UM, MOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
2	Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych w odpowiedzi na potrzeby seniorów.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	MOPS, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa
3	Propagowanie i organizowanie wolontariatu w odpowiedzi na potrzeby osób starszych.	Liczba działań podjętych w formie wolontariatu.	MOPS, NGO	Budżet Gminy
4	Podejmowanie działań na rzecz wydłużania pobytu seniorów w środowisku rodzinnym, w tym m.in.: szkoleniowe i doradcze wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz rozwój nowych metod działania i doskonalenia kadr, mające na celu czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki nad osobą starszą.	Liczba działań podjętych na rzecz wydłużania pobytu seniorów w środowisku lokalnym.	MOPS, NGO, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 3

PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA ORAZ PROFILAKTYKA

ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.

Cel operacyjny nr 1

Zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od substancji psychoaktywnych i ich rodzin, a także inicjowanie powstawania oraz wspomaganie działalności już istniejących podmiotów służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	MOPS	Budżet Gminy
2	Kontynuacja prowadzenia Punktu Konsultacyjnego,	Rodzaje poradnictwa, liczba udzielonych porad, liczba osób, którym udzielono porad.	MOPS, MKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3	Inicjowanie powstawania grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ich rodzin.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych.	MOPS, MKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
4	Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Liczba osób wobec, których podjęte zostały rozmowy motywujące.	MOPS, MKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

5	<p>Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.</p>	<p>Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.</p>	MKRPA	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
6	<p>Podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość społeczną na temat uzależnień poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.</p>	<p>Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia problemu uzależnienia.</p>	UM, MKRPA, MOPS	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>
7	<p>Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p>	<p>Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p>	MOPS, MKRPA	<p>Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych Budżet Gminy</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Cel operacyjny nr 2

Wdrażanie efektywnego systemu profilaktyki i wczesnej interwencji dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz dążenie do podwyższenia wieku inicjacji alkoholowej i nikotynowej.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, ORE, KBdsPN, IPiN związanych z tematyką uzależnień.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki, liczba przeprowadzonych programów.	MKRPA, MOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2	Realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacyjnych uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	MKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3	Organizowanie wypoczynku z programem i profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami uzależnień.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	MOPS, MKRPA	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
4	Realizacja warsztatów profilaktycznych dla rodziców dotyczących profilaktyki uzależnień.	Liczba rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych.	MOPS, MKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

5	Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	MKRPA, MOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
6	Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w tym sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.	Liczba prowadzonych kontroli w punktach sprzedaży alkoholu.	MKRPA, MOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Cel operacyjny nr 3

Zwiększenie poziomu wiedzy w zakresie zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu, promowanie postaw prozdrowotnych oraz rozwijanie systemu wymiany informacji na temat dostępnych form pomocy w przypadku problemu uzależnień wśród mieszkańców Gminy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, a przede wszystkim: wczesnej inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież, spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników.	MKRPA, MOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2	Organizowanie szkoleń dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych grup zawodowych (m.in. pedagodzy, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	MKRPA, MOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

	socjalni, asystent rodziny, policjanci) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.			
3	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	MKRPA, MOPS, UM, PP, stowarzyszenia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
4	Utrwalanie postaw abstynenckich poprzez realizację działań polegających na promowaniu zdrowego stylu życia.	Liczba działań podjętych w ramach ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych	MKRPA, MOPS, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, stowarzyszenia	Budżet Gminy Budżet Państwa Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
5	Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia uzależnienia.	Liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczenia uzależnienia	MKRPA, MOPS, stowarzyszenia, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

CEL STRATEGICZNY NR 4

ROZWÓJ SKUTECZNEGO I INTERDYSCYPLINARNEGO SYSTEMU

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Cel operacyjny nr 1

Zintensyfikowanie współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie poprzez poprawę dostępu do usług, tworzenie i rozszerzanie ofert wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Działania podejmowane w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur, liczba zakończonych procedur.	MOPS, MKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	Budżet Gminy
2	Zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w lokalnych mediach oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy w rodzinie.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	MOPS, MKRPA, ZI, placówki oświaty, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3	Organizacja szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy w rodzinie oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	MOPS, MKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, Sąd	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

4	Bezpośrednia pomoc osobom w sytuacji doświadczenia przemocy w rodzinie, w tym interwencja kryzysowa, udzielanie schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	Liczba osób doświadczających przemocy w rodzinie, którym została udzielona bezpośrednia pomoc na przykład w postaci interwencji kryzysowej, schronienia, pomocy finansowej, psychologicznej i prawnej.	MOPS, MKRPA, ZI, PP, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
5	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjnego udzielającego porad osobom doznającym i stosującym przemoc w rodzinie oraz zagrożonych przemocą w rodzinie.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	MOPS, MKRPA, ZI	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
6	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie.	MOPS, MKRPA, ZI	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
7	Utworzenie mieszkań chronionych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.	Liczba utworzonych mieszkań chronionych. Liczba osób, którym zapewniono mieszkania chronione.	MOPS	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Cel operacyjny nr 2

Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, poszerzenie wiedzy rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania kar fizycznych wobec dzieci oraz poprawa skuteczności systemu działań profilaktycznych.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-edukacyjnych, liczba zorganizowanych działań.	MOPS, MKRPA, ZI placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PP	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2	Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy w rodzinie.	Liczba kampanii.	MOPS, MBP, MKRPA, ZI, PP, UM, OK, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
3	Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących, przemocy w rodzinie, komunikacji interpersonalnej, umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach, liczba zorganizowanych warsztatów.	MKRPA, ZI placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
4	Realizacja programów rekomendowanych skoncentrowanych na zjawisku przemocy rówieśniczej w placówkach oświatowych.	Liczba uczestników programów rekomendowanych w szkołach.	MOPS, MKRPA, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

5	Realizacja działań mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a także uwrażliwienie społeczności lokalnej na występowanie tego problemu.	Liczba zrealizowanych działań. Liczba odbiorców.	MOPS, MKRPA, ZI, PP, UM, OK, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
---	--	---	---	--

CEL STRATEGICZNY NR 5

AKTYWIZACJA I REINTEGRACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH

Cel operacyjny nr 1				
Wspieranie zatrudnienia i reintegracji osób bezrobotnych, w tym zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.				
L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia.	Liczba zorganizowanych szkoleń oraz liczba osób biorących w nich udział.	MOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
2	Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiającą szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia.	Liczba miejsc dostępnych w żłobku, liczba dzieci uczęszczających do żłobka.	MOPS, UM	Budżet Gminy Budżet Państwa
3	Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	MOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

4	Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	MOPS, PUP, UM	Budżet Gminy
5	Wykorzystanie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększenia szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	MOPS, PUP	Budżet Gminy
6	Pobudzanie i wzmacnianie systemu motywacji oraz przekazywanie praktycznych umiejętności w celu aktywnego poruszania się na rynku pracy.	Liczba osób objętych programem wsparcia.	MOPS, PUP	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 6

PRZECIWDZIAŁANIE ZJAWISKU MARGINALIZACJI SPOŁECZNEJ OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM

Cel operacyjny nr 1

Rozwój systemu wsparcia i inkluzji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluceniem społecznym.

L.P.	Zadania	Wskaźniki	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
1	Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych z uwzględnieniem współpracy w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą finansową, liczba osób/rodzin objętych pracą socjalną.	MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027**

2	Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku, liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	MOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
3	Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.	Liczba osób i rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych	MOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
4	Udzielanie uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UM w Zawidowie Wydział Oświaty	Budżet Gminy Budżet Państwa
5	Realizacja działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych lub zagrożonych problemem ubóstwa.	Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami mającymi na celu wyrównywanie szans edukacyjnych.	MOPS, UM, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
6	Kształtowanie wzorców współpracy obywatelskiej przez umożliwienie włączenia się w udzielanie pomocy przez osoby prywatne – organizacja i wspieranie idei wolontariatu.	Liczba osób objętych wolontaryjnymi działaniami pomocowymi.	MOPS, NGO	Budżet Gminy
7	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc.	Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz osób bezdomnych.	MOPS, PP, NGO	Budżet Gminy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

8	Zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych z Gminy Zawidów poprzez zawarcie umowy na „świadczenie usług schronienia” z podmiotami.	Liczba skierowanych osób bezdomnych.	MOPS	Budżet Gminy
---	--	--------------------------------------	------	--------------

CEL STRATEGICZNY NR 7

STWORZENIE PRZESTRZENNYCH WARUNKÓW

DO JAKOŚCIOWEGO I ZRÓWNOWAŻNEGO ROZWOJU

GMINY MIEJSKIEJ ZAWIDÓW ORAZ POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA

MIESZKAŃCÓW

CEL OPERACYJNY NR 1

Wzrost poziomu jakości życia Gminy Zawidów poprzez odnowienie obszaru, nadanie przestrzeni właściwej funkcji oraz poprawę bezpieczeństwa, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez ograniczenie patologii społecznych na obszarze rewitalizacji.

L.P	Rodzaj przedsięwzięcia	Cel projektu	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródło finansowania
1	Rewitalizacja rynku miejskiego w Zawidowie.	Zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Zawidowa.	UM, Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, OSP Zawidów, Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

2	<p>Rewitalizacja parku miejskiego wraz z zagospodarowaniem przestrzeni i użyteczności publicznej.</p>	<p>Przywrócenie funkcji wypoczynkowej i komfortu użytkownika Parku z jednoczesnym pogłębieniem aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych, przywrócenie obiektowi Przedszkola Publicznego funkcji użytkowych oraz standardu;</p> <p>Wzrost dostępności infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, Zapewnienie właściwego standardu technicznego sieci drogowej oraz usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo-jezdnym na rewitalizowanym obszarze;</p> <p>Przywrócenie pierwotnej funkcji budynku remizy strażackiej;</p> <p>Stworzenie ogólnodostępnych i przyjaznych miejsc spotkań dla mieszkańców</p>	<p>UM, Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, OSP Zawidów, Fundacja Wspierania Inicjatyw Lokalnych PROBUS, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu</p>	<p>Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie</p>
3	<p>Remont wielorodzinnych budynków mieszkalnych.</p>	<p>Zwiększenie atrakcyjności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Zawidowa. W wyniku realizacji projektu nastąpi wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Zawidowa.</p>	<p>UM</p>	<p>Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

4	Zagospodarowanie otoczenia kościoła ewangelickiego oraz stworzenie punktu widokowego.	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej wymienionej części miasta, przywrócenie jej wartości estetycznej.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
5	Modernizacja Ośrodka Kultury w Zawidowie.	Podniesienie standardu świadczonych usług kulturalnych.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
6	Budowa ścieżki rowerowej oraz włączenie jej do międzynarodowego systemu ścieżek/dróg rowerowych	Poprawa atrakcyjności turystycznej miasta poprzez budowę ścieżek/dróg rowerowych.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
7	Opracowanie strategii promocji w oparciu o postać Jakuba Boehme wraz z realizacją zadań inwestycyjnych.	Utworzenie i promocja produktu turystycznego opartego na dziedzictwie historycznym urodzonego w Zawidowie Jakuba Boehme.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
8	Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.	Wzrost zapotrzebowania na energię spowodowany rozwojem sektora mieszkaniowego, gospodarczego i komunalnego.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
9	Modernizacja sieci wodociągowej.	Poprawa warunków życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej, rozwój działalności turystycznej i gospodarczej w związku z poprawą systemu zaopatrzenia w wodę.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie

**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027**

10	Rozbudowa i modernizacja sieci systemów kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej	Poprawa warunków społeczno – gospodarczo – przyrodniczych miasta poprzez wzrost wyposażenia miasta w system kanalizacji zbiorczej.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
11	Ograniczenie niskiej emisji na terenie Gminy – działania związane z dofinansowaniem ZE dla mieszkańców Gminy.	Zapewnienie długookresowego bezpieczeństwa energetycznego poprzez rozwój odnawialnych źródeł energii.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
12	Mieszkalnictwo socjalne – adaptacja budynku na cele utworzenia mieszkań socjalnych.	Pozyskanie lokali socjalnych dla rodzin eksmitowanych z dotychczas zajmowanych mieszkań i posiadających przyznane przez Sąd prawo do lokalu socjalnego oraz realizacja wniosków o lokale socjalne, spełniających określone przez Radę Miejską w Zawidowie kryteria.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
13	Poprawa jakości i standardu dróg, chodników i placów na terenie Miasta	Usprawnienie komunikacji w ruchu pieszo – jezdnym na terenie obszaru przeznaczonego do rewitalizacji; Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej.	UM	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
14	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych – wyrównanie dysproporcji i zwiększenie szans rozwojowych u dzieci.	Wyrównanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów.	UM, Przedszkole Publiczne w Zawidowie, NGO, OK	Budżet państwa, Budżet Miasta

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

15	Wdrożenie programów wspierających rozwój edukacyjny dzieci w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych – wyrównanie dysproporcji i zwiększenie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży.	Wyrównanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów; poprawa efektywności uczenia się oraz zwiększenie umiejętności uczniów w zakresie kompetencji kluczowych.	UM, Zespół Szkół w Zawidowie, NGO, OK	Budżet państwa, Budżet Miasta
16	Pogłębianie współpracy i wymiany międzynarodowej dzieci i młodzieży.	Aktywizacja społeczna poprzez nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami, wyrównywanie dysproporcji i zwiększenie szans edukacyjnych uczniów.	UM, Zespół Szkół w Zawidowie, NGO, OK, podmioty zagraniczne	Budżet państwa, Budżet Miasta, Środki europejskie
17	Rozwój programów odkrywania i wspierania talentów	Zwiększanie szans rozwojowych wśród dzieci i młodzieży wybitnie uzdolnionej	UM, Zespół Szkół w Zawidowie, NGO, OK	Budżet państwa, Budżet Miasta
18	Wdrażanie systemowych form wsparcia wyboru kierunków kształcenia i rozwój doradztwa zawodowego.	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy.	UM, Zespół Szkół w Zawidowie, NGO, OK, PUP	Budżet państwa, Budżet Miasta,
19	Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie dostosowania oferty kształcenia do potrzeb subregionalnego rynku pracy.	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy.	UM, samorząd powiatowy, placówki oświatowe, NGO, przedsiębiorstwa	Budżet państwa, Budżet Miasta, Budżet Powiatu

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

20	Rozwój systemu doradztwa zawodowego, koordynacja działań instytucji różnych szczebli	Nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych.	UM, OUO, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Ośrodek Kariery, NGO	Budżet państwa, Budżet Miasta, Budżet Powiatu
21	Promocja podejmowania nauki na kierunkach zawodowych, w tym technicznych; podnoszenie rangi szkół zawodowych.	Wykształcenie właściwych postaw w zakresie podejmowania decyzji w zakresie wyboru zawodu w powiązaniu z aktualnymi potrzebami rynku pracy. Nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych.	UM, placówki oświatowe, samorząd powiatowy, OK, NGO	Budżet państwa, Budżet Miasta, Budżet Powiatu
22	Aktywna współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie udzielania informacji, szkoleń i doradztwa dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	UM, placówki oświatowe, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, OK w Zawidowie, NGO, Gminy Porozumienia Izerskiego	Budżet państwa, budżet Miasta, budżet powiatu, budżet województwa
23	Współpraca z instytucjami oferującymi wsparcie finansowe dla rozwoju działalności gospodarczej.	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	UM, placówki bankowe i biznesowe	Budżet Miasta, środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

24	Wspieranie edukacji w zakresie przedsiębiorczości począwszy od wczesnych etapów kształcenia.	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, zwiększenie poziomu przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszarów rewitalizowanych.	UM, placówki oświatowe, NGO, OK w Zawidowie	Budżet państwa, budżet Miasta
25	Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej skierowanej do seniorów w kontekście starzenia się społeczeństwa.	Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji wśród seniorów.	UM, MOPS, OK w Zawidowie, NGO	Budżet państwa, budżet Miasta, środki europejskie
26	Stworzenie oferty zajęć wspólnego spędzania czasu przez dzieci oraz rodziców, budowanie oferty międzypokoleniowej.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	UM, MOPS, OK w Zawidowie, placówki oświatowe, NGO	Budżet państwa, budżet Miasta, środki europejskie
27	Eksponowanie tożsamości regionalnej i wielokulturowej spuścizny historycznej Zawidowa.	Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Podejmowanie inicjatyw kulturalnych zapoznających mieszkańców (szczególności dzieci i młodzieży) z tradycją i kulturą regionu, wzmocnienie więzi rodzinnych oraz budowanie postawy patriotycznej.	UM, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, OK w Zawidowie, NGO	Budżet państwa, budżet Miasta, środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

28	Wykreowanie rozpoznawalnego produktu turystycznego/kulturalnego Zawidowa.	Wzrost postaw patriotyzmu lokalnego, pogłębienie świadomości lokalnej i regionalnej oraz kreowanie zainteresowań.	UM, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, OK w Zawidowie, NGO	Budżet państwa, budżet Miasta, środki europejskie
29	Współorganizacja wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym i rekreacyjnym – wydarzenia cykliczne, ponadlokalne (np. teatry uliczne).	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	UM, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, OK w Zawidowie, NGO	Budżet państwa, budżet Miasta, środki europejskie
30	Realizacja działań związanych z propagowaniem aktywności ruchowej i zdrowego stylu życia	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	UM, OK w Zawidowie, placówki oświatowe, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

31	Kształtowanie wśród młodzieży sportowego modelu spędzania czasu wolnego (międzyszkolna rywalizacja sportowa).	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Pobudzenie mieszkańców do twórczych działań na rzecz społeczności lokalnej. Utrwalenie nawyku aktywnego spędzania czasu na płaszczyźnie kultury i rekreacji.	UM, placówki oświatowe, samorząd powiatowy, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta
32	Promocja postaw ekologicznych wśród różnych grup mieszkańców i turystów.	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu niskiej emisji skutkujący rzeczywistą poprawą jakości powietrza, zagospodarowania odpadów i utrzymania czystości środowiska naturalnego.	UM, placówki oświatowe, OK w Zawidowie, NGO, przedsiębiorcy, inwestorzy	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
33	Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE.	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu niskiej emisji skutkujący rzeczywistą poprawą jakości powietrza.	UM, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki, inwestorzy i przedsiębiorcy	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
34	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Zawidowa i budowanie świadomości społecznej	Wpływ na zwiększenie świadomości społeczności nt. problemu zagospodarowania odpadów i utrzymania czystości środowiska naturalnego.	UM, samorząd powiatowy, NGO, OK w Zawidowie	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

35	Dodatkowe pogłębianie współpracy międzynarodowej młodzieżówek OSP.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	UM, OSP, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
36	Promocja i upowszechnianie zdrowego stylu życia.	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, kształtowanie właściwych postaw w zakresie spędzania wolnego czasu, aktywizacja społeczna.	UM, MOPS, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
37	Wpieranie i integracja działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.	Wsparcie osób zainteresowanych działaniami i zatrudnieniem w sektorze ekonomii społecznej zamieszkujących obszary objęte procesem rewitalizacji.	UM, MOPS, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
38	Podjęcie działań dostosowawczych w polityce społecznej w kontekście starzenia się społeczeństwa.	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności zawodowej i społecznej seniorów.	UM, MOPS, NGO, OK w Zawidowie	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie
39	Podjęcie działań dostosowawczych z zakresu opieki medycznej do wyzwań demograficznych.	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności zawodowej i społecznej seniorów.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, UM, NFZ, Szpital Powiatowy, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, Budżet powiatu, środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

40	Utworzenie sieci mobilnych usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Dostosowanie oferty usług publicznych do potrzeb osób zamieszkujących obszary przeznaczone do rewitalizacji. Tym samym wydłużony zostanie okres aktywności społecznej seniorów i osób niepełnosprawnych.	UM, MOPS, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, Budżet powiatu, środki europejskie
41	Realizacja programów w zakresie wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Nabywanie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu.	UM, samorząd powiatowy, MOPS, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, budżet powiatu, środki europejskie
42	Realizacja programów mających na celu wzrost aktywności lokalnej i integracji społecznej.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	UM, samorząd powiatowy, MOPS, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, budżet powiatu, środki europejskie
43	Wspieranie działań na rzecz wzmocnienia świadomości i tożsamości lokalnej mieszkańców Zawidowa.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	UM, placówki oświatowe, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta
44	Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	UM, MOPS, placówki oświatowe, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

45	Promocja i wsparcie form samoorganizacji społecznej.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji.	UM, MOPS, OK w Zawidowie, placówki oświatowe, NGO	Budżet Miasta
46	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Aktywizacja społeczna w oparciu o współpracę z sektorem pozarządowym.	UM, MOPS, OK w Zawidowie, placówki oświatowe, NGO	Budżet Miasta
47	Rozwijanie partnerstw publiczno-społecznych.	Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców na obszarach objętych procesem rewitalizacji. Aktywizacja społeczna w oparciu o współpracę z sektorem pozarządowym.	UM, NGO	Budżet Miasta
48	Kształtowanie postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych.	Nabycie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu	UM, MOPS, OK w Zawidowie, placówki oświatowe, NGO	Budżet Miasta

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

49	Poprawa bezpieczeństwa publicznego w tym w zakresie ruchu drogowego (inwestycje infrastrukturalne, monitoring, działania profilaktyczne).	Poprawa bezpieczeństwa publicznego na obszarach rewitalizowanych w tym w szczególności zmniejszenie czynów chuligańskich, wandalizmu.	UM, PP, placówki oświatowe, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta
50	Program Aktywności Lokalnej dla obszaru objętego procesem rewitalizacji.	Nastąpi reintegracja społeczna, dzięki zaplanowaniu działań zwiększających szansę na przygotowanie mieszkańców do samopomocy, rozwoju zawodowego oraz podejmowaniu efektywniejszych działań społecznych.	UM, MOPS, placówki oświatowe, OK w Zawidowie, NGO	Budżet Państwa, budżet Miasta, środki europejskie

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów do na lata 2016-2022.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w strategii rozwiązywania problemów społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Zawidów. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy Zawidów. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2019, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. Prognoza uwzględnia także ryzyka finansowe tj. zmianę przepisów, wzrost wydatków, inflację.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

W prognozie na lata 2021-2027 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie.

Tabela 30. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
1	2018	829 901
2	2019	913 337
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej (dział 852) i pozostałych zadań w zakresie polityki społecznej (dział 853)
3	2021	959 574
4	2022	983 563
5	2023	1 008 152
6	2024	1 033 355
7	2025	1 059 188
8	2026	1 085 667
9	2027	1 112 808
Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
1	2018	98 752
2	2019	100 000
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (dział 851: 85153 przeciwdziałanie narkomani, 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi)
3	2021	105 062
4	2022	107 688
5	2023	110 380
6	2024	113 139
7	2025	115 967
8	2026	118 866
9	2027	121 837

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Lp.	rok	Wysokość środków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
1	2018	2 782 263
2	2019	3 633 224
Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i rodziny (dział 855)
3	2021	3 817 155
4	2022	3 912 583
5	2023	4 010 397
6	2024	4 110 656
7	2025	4 213 422
8	2026	4 318 757
9	2027	4 426 725

Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawidowie

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Ośrodka Pomocy Społecznej w Granowie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027 obejmować będzie pięć etapów, przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 31. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Zawidowie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027”.	II kwartał 2021 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	II kwartał 2021 r. – IV kwartał 2027 r.
Etap III	Monitoring i ewaluacja Strategii.	Na koniec każdego roku w okresie od 2021 r. do 2027 r.
Etap IV	Uzupełnianie Strategii o nowe zadania i programy.	Sukcesywnie w okresie wdrażania Strategii czyli od I kwartału 2021 r. do IV kwartału 2027 r.
Etap V	Podsumowanie i ocena Strategii.	IV kwartał 2028 r.

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Konsekwencje pojawienia się koronawirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez nią choroby COVID-19 mogą spowodować konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym mogą pojawić się nowe wyzwania dla polityki lokalnej. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik MOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brać pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii kierownik MOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów, ale również nowe, nie ujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami MOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I PROMOCJA STRATEGII

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić baczną uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą kontaktować się z jednej strony z otoczeniem wewnętrznym, obejmującym pracowników, którzy uczestniczą bezpośrednio w administrowaniu Gminą (ich wiedza, motywacja, umiejętności praktyczne, kompetencje interpersonalne,) lecz także technologie i zasoby organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej to:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach lokalnych;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

MONITORING I EWALUACJA

Proces **monitoringu** Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w Strategii odnoszące się do poszczególnych zadań. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, MKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez MOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawidowie. Wnioski z monitoringu będą stanowić jeden z elementów aktualizacji Strategii.

Końcowa **ewaluacja** Strategii posłuży samorządowi Gminy Zawidów w ocenie realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. Wskaźniki realizacji działań, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, wskazane zostały w dokumencie strategicznym przy poszczególnych zadaniach/działaniach. Zostały one określone w oparciu o przewidywane rezultaty zadań/działań. Wskaźniki realizacji działań, jak i ramy finansowe zostały zaplanowane w oparciu o szacunkowe przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym czasookresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny.

W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport zawierający dane liczbowe, ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych wartości

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

wskaźników realizacji działań ustalonych do każdego działania/zadania. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim będą zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

V. WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów jest dostosowana do zidentyfikowanych w procesie badawczym potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej, partnerskich działań instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z celami strategicznymi, głównym założeniem niniejszego dokumentu jest to, że jego realizacja powinna przyczynić się do dobrej jakości życia mieszkańców Gminy Zawidów, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najsukuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

VI. BIBLIOGRAFIA

1. *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zawidowie na rok 2021* (uchwała Nr XXXIV/146/2021 Rady Miejskiej w Zawidowie).
2. <https://bdl.stat.gov.pl/>
3. <https://pl.wikipedia.org/>
4. <https://poradnik.ngo.pl/>
5. <https://www.google.com/maps/>
6. <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>
7. J. Oniszczyk, *Współczesne państwo w teorii i praktyce. Wybrane elementy.*
8. Joanna Staręga-Piasek, *Metodologia strategicznego rozwiązywania problemów społecznych*, Warszawa 2013.
9. Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.
10. *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Zawidów do na lata 2016-2022.*
11. M. Yaziji, J. Doh, *Organizacje pozarządowe a korporacje.*
12. *Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2017, 2018 i 2019 rok.*
13. *Program współpracy Gminy Zawidów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021* (uchwała Nr XXVIII/128/2020 Rady Miejskiej w Zawidowie z dnia 29 października 2020 roku).
14. *Raport o stanie Gminy za 2019 rok.*
15. *Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2017, 2018 i 2019 rok.*
16. *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2019 rok*
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm.)

VII.SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

1. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Informacje dotyczące próby badawczej	10
Rysunek 1. Położenie Gminy Miejskiej Zawidów na mapie Polski.....	19
Rysunek 2. Położenie Gminy Miejskiej Zawidów na tle powiatu zgorzeleckiego	20
Rysunek 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Miejskiej Zawidów według klas wielkości (stan na koniec 2019 roku).....	25
Rysunek 4. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Zawidów alkoholu w latach 2017-2019.....	68
Rysunek 5. Wartość wskaźnika barometru ubóstwa w wymiarze finansowym w Gminie Miejskiej Zawidów, powiecie zgorzeleckim oraz województwie dolnośląskim w 2019 roku	93
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego	102

2. SPIS TABEL

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	8
Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019	22
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2017-2019 (w procentach)	23
Tabela 4. Saldo migracji wewnętrznych i zewnętrznych w Gminie Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019.....	23
Tabela 5. Struktura działalności gospodarczej według sektorów na terenie Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019.....	24
Tabela 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 roku uczniów z terenu Gminy Miejskiej Zawidów, powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego	32
Tabela 7. Zasoby mieszkaniowe w Gminie na przestrzeni lat 2017-2019.....	33

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Tabela 8. Instalacje techniczno-sanitarne w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)	34
Tabela 9. Dane statystyczne dotyczące opieki zdrowotnej w Gminie w porównaniu do powiatu w 2019 roku.....	38
Tabela 10. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2017-2019	47
Tabela 11. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2019	47
Tabela 12. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w latach 2017-2019 w podziale na płeć.....	48
Tabela 13. Liczba osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiady środowiskowe na przestrzeni lat 2017-2019	49
Tabela 14. Rodzaje świadczeń, z których korzystały poszczególne typy rodzin z dziećmi w 2019 roku	52
Tabela 15. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019.....	59
Tabela 16. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017-2019.....	59
Tabela 17. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2017-2019.....	59
Tabela 18. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawidowie wobec osób uzależnionych w latach 2017-2019.....	65
Tabela 19. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące uzależnień.....	70
Tabela 20. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z gminy Zawidów dotyczące uzależnień	71
Tabela 21. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród pracowników sprzedawców napojów alkoholowych w Zawidowie dotyczące uzależnień	73
Tabela 22. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2017-2019.....	77

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Tabela 23. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród dorosłych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące przemocy.....	78
Tabela 24. Wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego w 2020 roku wśród uczniów z Gminy Miejskiej Zawidów dotyczące przemocy	79
Tabela 25. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019.....	83
Tabela 26. Mieszkańcy Gminy Miejskiej Zawidów zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2017-2019.....	85
Tabela 27. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019 z podziałem na wiek	86
Tabela 28. Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe, celowe i okresowe na przestrzeni lat 2017-2019	90
Tabela 29. Łączna liczba i rodzaje popełnionych przestępstw na terenie Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019.....	95
Tabela 30. Ramy finansowe strategii w latach 2021-2027	137
Tabela 31. Harmonogram wdrażania Strategii.....	139

3. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019.....	21
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących Gminę Miejską Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019	21
Wykres 3. Stan cywilny mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku.....	22
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w latach 2017-2019	25
Wykres 5. Dochody i wydatki Gminy ogółem w latach 2017-2019 (w milionach złotych)	27
Wykres 6. Dochody i wydatki Gminy na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	27
Wykres 7. Stopa bezrobocia w powiecie zgorzeleckim na przestrzeni lat 2017-2019 w porównaniu do województwa dolnośląskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach).....	28

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wykres 8. Liczba osób pracujących na 1000 ludności w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019	29
Wykres 9. Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy według danych Narodowego Spisu Powszechnego	30
Wykres 10. Ludność Gminy według edukacyjnych grup wieku z podziałem na płeć w 2019 roku	31
Wykres 11. Udział wydatków z budżetu Gminy na oświatę i wychowanie w latach 2017-2019.....	33
Wykres 12. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w Gminie oraz województwie dolnośląskim w latach 2017-2019.....	34
Wykres 13. Kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2017-2019	45
Wykres 14. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Miejskiej Zawidów w latach 2017-2019	46
Wykres 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2017-2019 (w procentach)	46
Wykres 16. Powody udzielania świadczeń w 2019 roku (liczba rodzin).....	48
Wykres 17. Wskaźnik pracy socjalnej w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019.....	49
Wykres 18. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2017-2019	53
Wykres 19. Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2017-2019	53
Wykres 20. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2017-2019	54
Wykres 21. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2017-2019.....	55
Wykres 22. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2017-2019	56
Wykres 23. Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2017-2019 (w złotych).....	56

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wykres 24. Rodziny, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	58
Wykres 25. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2017-2019	60
Wykres 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu na przestrzeni lat 2017-2019	64
Wykres 28. Udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy i wsparcia na przestrzeni lat 2017-2019.....	64
Wykres 29. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019.....	66
Wykres 30. Wartość sprzedanego na terenie Gminy Miejskiej Zawidów alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w latach 2017-2019 (w złotych)	69
Wykres 31. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Miejskiej Zawidów na przestrzeni lat 2017-2019	69
Wykres 33. Liczba osób doznających oraz stosujących przemoc, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2017-2019.....	78
Wykres 34. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności na przestrzeni lat 2017-2019	81
Wykres 35. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2017-2019	81
Wykres 36. Zasiłki pielęgnacyjne przyznane osobom, które ukończyły 75 lat na przestrzeni lat 2017-2019 (liczba świadczeń)	82
Wykres 37. Liczba rodzin, którym zostało udzielone pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2017-2019	85
Wykres 38. Wykres 43. Liczba zarejestrowanych w PUP długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Miejskiej Zawidów na przestrzeni 2017-2019	86
Wykres 39. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2017-2019.....	87
Wykres 40. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2017-2019	89

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

Wykres 41. Świadczenia pieniężne i niepieniężne przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” w latach 2016-2018 (liczba osób).....	91
Wykres 42. Świadczenia pieniężne przyznane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2018-2019	91
Wykres 43. Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe w latach 2017-2019.....	92
Wykres 44. Liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezdomności na przestrzeni lat 2017-2019	93

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Gminy Zawidów na lata 2021-2027

u l . D w o r c o w a 9 a / 1 9

3 0 - 5 5 6 K r a k ó w

t e l : 1 2 3 9 5 0 6 6 5

f a x : 1 2 3 9 5 0 6 6 4

m a i l : b i u r o @ o f i c y n a - p r o f i l a k t y c z n a . p l